

2012. szeptember
II. évfolyam X. szám

HU ISSN 2062-6436
9 772062 643006
Ano: 750 Ft / 2,7 Euro / 11,4 RON / 306 RSD

rekreacio.eu

A KÖZÉP-KELET EURÓPAI REKREÁCIÓS TÁRSASÁG TUDOMÁNYOS MAGAZINJA

Kristály Torony Bükfürdő Kalandpark Fotó: Dr. Fritz Péter

Eger a Te történeted
Ízekbe zárt egészség
Egy isteni úszó szálloda
Görkorszolyázás története I.
De mi lesz velünk az olvasás után?
Magyarország legeredményesebb versenytáncosa

TEMPO

aktualitás

INGYENES SZŰRŐVIZSGÁLATOK A TEMPO EGÉSZSÉGPÉNZTÁRNÁL!

Pénztárunk 15 vállalati családi egészségnapon vett részt ingyenes szűrővizsgálatokkal, mint vérnyomás, vércukor, véroxigén, koleszterin, testzsír mérés, számítógépes talpvizsgálat, szemészeti szűrés. Ezzel közel 3500 embert tájékoztatott egészségi állapotáról. A szűrések mellett folyamatos kedvezményeket, kuponokat és minőségi szolgáltatásokat biztosítunk Pénztártagjaink számára. Ősztől tavaszig vállalati helyszíni szűréseket végzünk.

Csatlakozzon Ön is Szolgáltatóinkhoz!

TEMPO
AZ EGÉSZSÉGPÉNZTÁR

További információ:
www.egeszsegepenztar.hu

BIZTONSÁG

RENDSZER

KORLÁTOK NÉLKÜL

Tartalom

VÁROSI REKREÁCIÓ

Zántai László - Eger a Te története

04

TÁPLÁLKOZÁS, GASZTRONÓMIA

Szakács Ibolya - Ízekbe zárt egészség

06

KÖNYVISMERTETŐ

Mosonyi Helga - A sport története

09

REKREÁCIÓS TRENDEK

Dr. Szatmári Zoltán - Egy isteni úszó szálloda

10

TANULMÁNY

Béres Sándor - A görkorszolyázás története I.

14

SZELLEMI REKREÁCIÓ

Fűzfa Balázs - (De mi lesz velünk) az olvasás után(?)

22

AKTUÁLIS

Erdős Tímea - KERT hírek

25

PÉLDAKÉP

Varga-Tóth Tamás - Magyarország legeredményesebb versenytáncosa

26

TANULMÁNY

Lengyel Attila - Márkázás szerepe hazánk turizmusában

28

MINŐSÉGI ÉLET - ÉLETMINŐSÉG

Véget ért az idei „forró nyár”, távolodnak a nyári olimpia dicsőséges eredményei, és meghozta az ősz a rekreacio.eu tudományos magazinunk újabb számát is.

Az éghajlatváltozáson és a kiemelkedő sportteljesítményeken túl a mai kor jellemzője a hajszolt életmód, a siker érdekében ránk nehezedő teljesítménykényszer is. Így nagy a veszélye a kiégésnek, az egészségromlásnak is.

Magazinunk nem csupán azt vállalja fel, hogy a tudatos életmódra figyelmeztessen, hanem azt is hogy az emberi test, a psziché és a lélek egészségmegőrzési módszereit bemutatja, sőt szakmai igényessége folytán ezen módszerek egymást erősítő hatásait is figyeli, szakmai ajánlásokkal támogatja.

A rekreációt, az egészségmegőrzést és egészségfejlesztést szolgáló intézmények, vállalkozások így természetes partnereink, sőt olyan „otthonra” lelnék itt, ahol egyéni sikereiken túl együttműködésünk gyümölcseként egy sikeres csapathoz való tartozás élményét is átéljük.

Ezért is természetes, hogy Ostravában a 21. Cseh Minőség Konferencián az egyik plenáris előadás az emberi élet minőségének sajátosságairól szólt. A szakemberek felismerték ugyanis, hogy a munkában töltött napi 8-12 óra után épp a komplex rekreációs tevékenység biztosítja az életminőséget.

Tudományos magazinunk mostani száma is rengeteg lehetőséget villant fel az életminőséggel kapcsolatosan, így kívánom, hogy az olvasó is minél több lelkes, csillogó szemű rekreációs szakemberrel találkozzon, mint azt Társaságunk elnöksége tette Bükfürdőn, ahol a Gyógyfürdő, a Holdfényliget és a Kristály Torony Kalandparkok vezetőivel és a frissen megalakult szombathelyi Kreatív Csoport önzetlen tagjaival együtt fedeztük fel a minőségi kapcsolatok szépségét is.

SZÜGYI GYÖRGY

a Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság elnöke

Szolgáltatásaink: Szakambulanciák, diagnosztikai egységek, szűrőprogramok

Klinikánkon magas színvonalon, kiváló szakemberekkel, egyedülálló, csúcstechnológiájú műszerparkkal, elérhető áron fogadjuk a pácienseket.

KÉK LAGÚNA EGÉSZSÉGKÖZPONT

1037 BUDAPEST, BOKOR U. 17-21.

Telefon: (1) 430-21-88, fax: (1) 242-58-58

info@keklagunaklinika.hu, www.keklagunaklinika.hu

A Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság tudományos magazinja / Learned journal of Central-Eastern-European Recreational Association. info@recreationassociation.eu. Szakmai partner: Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság. Professional partner: Central-Eastern-European Recreation Association. Alapítva: 2011. Megjelenik: negyedévente. Since 2011. Quarterly. Főszerkesztő/Editor in Chief: Dr. Szatmári Zoltán Felelős Szerkesztő/Executive Editor: Dr. Fritz Péter. Szerkesztőbizottság/Board of Editors: Bartha Kata Fruzsina, Dr. Baráth László, Dr. Barnai Mária, Dr. Béres Sándor, Dr. Darabos Ferenc, Dr. Honfi László, Dr. Polgár Tibor, Dr. Rétsági Erzsébet, Schaub Gáborné, Szügyi György, Dr. Tóth Ákos, Dr. Viczay Ildikó. Felelős Kiadó: Dr. Szatmári Zoltán Szerkesztő/Editor: Duna Erika Marketing, értékesítés/Marketing & Sales: marketing@recreationassociation.eu. Kiadó/Publishing: Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság E-mail: info@recreationassociation.eu. Nyomda/Print: City Press Nyomda - 6723 Szeged, Felső-Tiszapart 31-34.

„Az élmények írják a nagy történeteket... és EGER teli van nagy történetekkel. Egy történet a Várról, történet a fürdőkről, történet egy jó pohár borról, történet egy vízilabdás sikerről, történet egy belvárosi sétáról... Egri történetek várnak rád, találd meg a sajátodat, legyen **EGER A TE TÖRTÉNETED!**”

Szerző:
ZÁNTAI LÁSZLÓ

Fotó:
NEMES RÓBERT

olyanok, mint egy finom mívű ékszeres doboz. A Kossuth Lajos utcában egész sor pompásabbnál pompásabb ilyen kanonoki palota áll, díszes kovácsolt vaskapuk iparművészeti remek. Az egykori török mecset része a Minaret, amely

Ott, ahol a Bükk és a Mátra erdőrengetegei találkoznak, Szent István megalapította az egri püspökséget. Telekesy István szervezte az egri szemináriumot, Barkóczy Ferenc bölcsészeti iskolát állított fel Egerben, ám a híres Líceumot gróf Eszterházy Károly építtette fel, megálmodva az egri egyetem gondolatát. Eszterházy - püspökségének 36 esztendeje alatt - művészi emlékekkel Magyarország egyik legszebb városává fejlesztette Eger. Helyet kér a nagy nevek előkelő sorában Pyrker János László érsek is, aki az első magyar tanítási nyelvű tanítóképzőt megalapította Egerben és felépítette a Bazilikát, hazánk második legnagyobb templomát. Eger egyes épületei lebilincselő barokk stílusban épültek,

párját ritkító törökkori emlék. Azt állítják a büszke egriek, hogy ilyen karcsú torony talán még a Balkánon sincs, innen kiáltotta a műezzin az akkori török Eger felé Allah dicséretét.

A vár öreg falai a magyar hősiességet hirdetik: immár 460 éve annak, hogy 1552-ben Dobó István és bajtársai - a bátor egri asszonyokkal együtt - megvédték a várat és „a maradék hazát”. A méretes falak bástyák, évszázados épületek csaknem 400 ezer látogatót fogadnak évente, s ezzel az egri Dobó István Vármúzeum hazánk második legkedveltebb idegenforgalmi látványossága.

Eger nemcsak a bor, de a vizek városa is. A megújulás előtt álló Termálfürdő összeköttetésben áll az egyedülálló Török Fürdővel, utóbbi medencéibe a föld mélyéből bugyog a gyógyító, szénsavas, radonos víz. Termeiben szaunák, gőz- és aromakabinok és megannyi pihentető, felüdítő masszázs várja a frissülésre vágyókat. Kiemelkedő szolgáltatás a hammambéli masszázsok sora, melyek a török hagyományok szerint újítják meg a testet és a lelket. A Termálfürdő szomszédságukban áll a Bitskey Aladár uszoda, a vízi sportok katedrálisa, melyet Makovecz Imre tervezett.

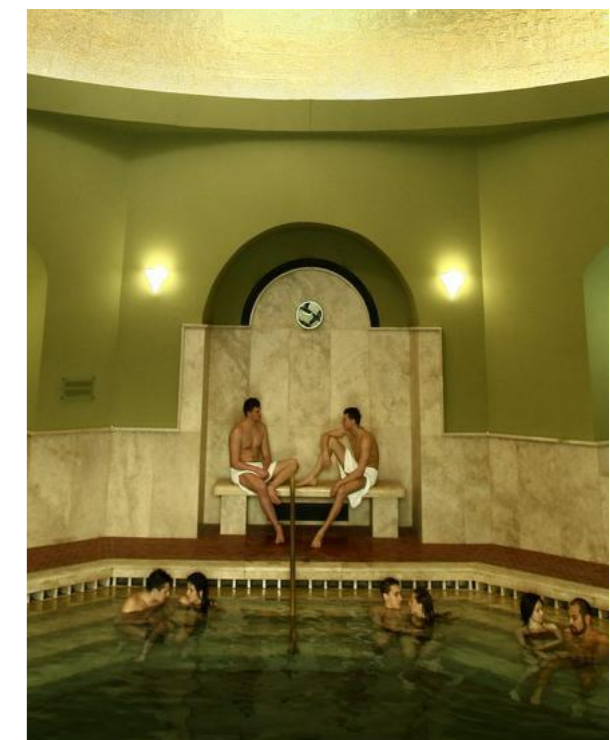
Eger a Bikavér hazája. A város környéki dűlőkből származik a tüzes, markáns, máskor gyümölcsös vörös nedűk ígértét rejtő szőlő. Az egriek ugyanakkor friss, könnyed, s ezzel párhuzamosan komoly, csodálatra készítő fehérborokat is termelnek. A szőlőművelés kezdete a XI. század elejétől számítható, a talaj igen változatos, de alapvetően riolit-tufa málladékra épül. A borvidékhez 17 település tartozik, területe megközelítőleg 6.000 hektár. Négy egri borász kiemelkedő szakmai teljesítményét a Magyar Bor Akadémia is elismerte „Az év borásza” kitüntető díj adományozásával. A számos pincesor mellett fontos megemlíteni, hogy Egernek is van vigalmi negyede: a jól ismert Szépasszonyvölgy csupa szépet és jót kínál a bort kóstolni, szalonnázni, bográcsolni vágyó társaságoknak.

Eger legismertebb bora az Egri Bikavér. A minden évjáratban, minden pincészetnél más-más arcot mutató vörösbor házasiítás - a kísérletező kedvű borásznak, Gröber Jenőnek köszönhetően - éppen száz éve hódít ezen a márkanéven. Fehér

párja, az Egri Csillag a modernkori borász-összefogás szép példája, a világ egyetlen márkanévvvel ellátott fehér cuvée bora. Az egri borászok közül sokan szereztek már nemzetközi hírnevet a különböző külföldi és hazai borversenyeken elért eredményekkel. Pincéik kincseit érdemes méltó környezetben kortyolgatni.

S ha mindez nem elég, a városban található számos kiállítóhely gazdag és értékes tárlatokkal várja az érdeklődőket. A lelki töltődés mellett a város programjai, változatos kulturális kínálatot biztosítanak, s a megfáradt vendéget a gazdag hagyományokkal rendelkező egri vendéglátás - a házas ízeket kínáló csárdáktól és kiskocsmáktól az elegáns éttermekig - sok-sok finomsággal és remek borokkal kényezteti. ■

ÍZEKBE ZÁRT EGÉSZSÉG

„Az emberek nagyon fontosnak tartják a tulajdonukat. Csak a legjobb olajat töltik a kocsijukba, gyönyörű bútorokat vásárolnak, miközben a legolcsóbb, legrosszabb minőségű ételt eszik. Mert a mai ember néha többre becsüli a tárgyait, mint a tulajdon testét vagy az életét.”

Szerző:
SZAKÁCS IBOLYA
életmód tanácsadó
web:www.ibolyaeletmod.hu

Fotó: Dr. Fritz Péter

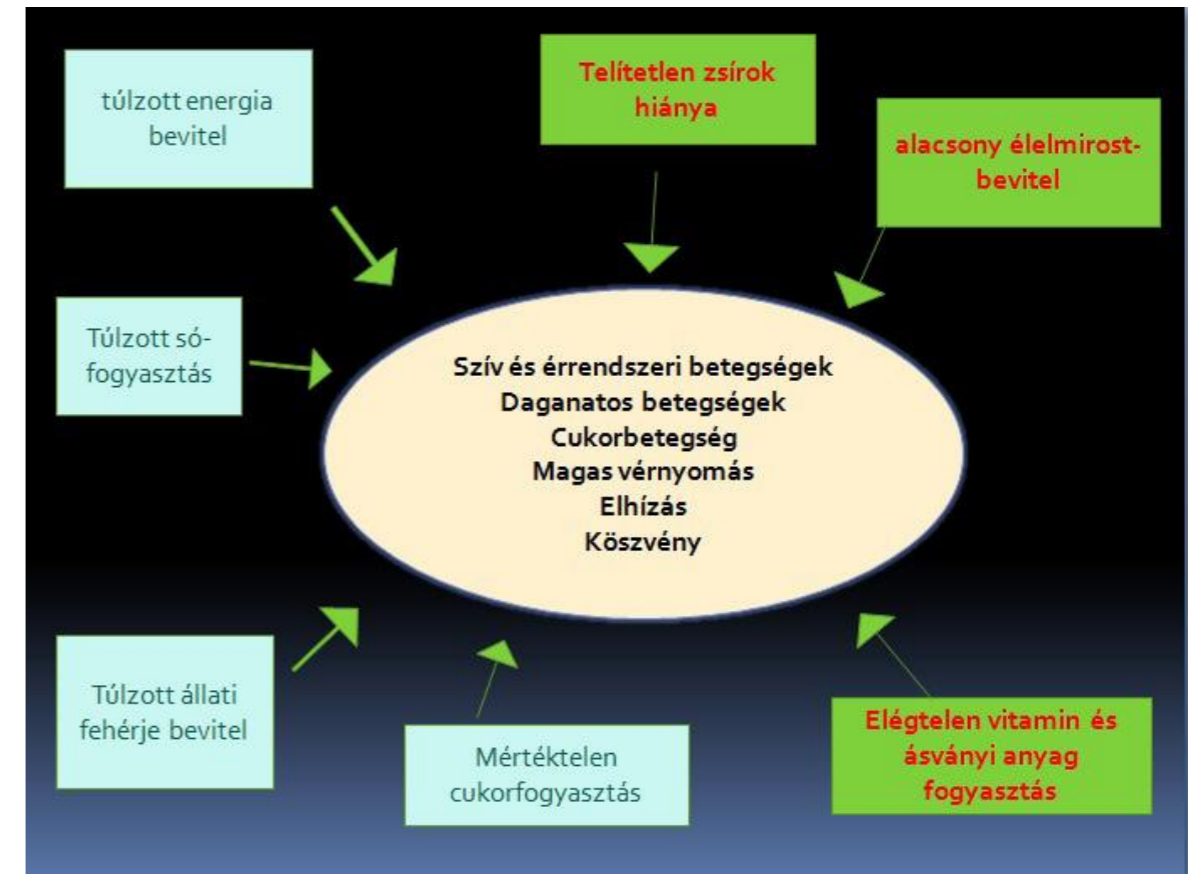
Az evés, a táplálkozás életünk fenntartásához elengedhetetlen. Ételeinknek kell vagy helyesebben kellene biztosítani a szervezetünk működéséhez szükséges energiát és a sejtek építéséhez szükséges anyagokat. Miért vált táplálkozás az életmód legfontosabb elemévé?

A 70-es évektől a táplálékpalletta rövid időn belül teljesen átalakult: általánossá váltak a nagy energiatartalmú, erősen feldolgozott, rost szegény ételek. Az így megváltozott táplálkozási szokások erősen eltérnek szükségleteinktől. Ez okozza alapvetően a tömegesen előforduló civilizációs betegségeket. Túltápláltság ellenére "minőségi éhezés" állapotába kerül a szervezet.

Az evolúcióra visszatekintve tudjuk, hogy őseink egészen az iparosodás elterjedéséig jórészt kevésbé feldolgozott növényi tápanyagokat fogyasztottak. Az akkori étrend nem bővelkedett húsban és zsírban. A hétköznapi étrendjének alapanyagai voltak a bab, borsó, sóska, burgonya, lencse, káposzta, cékla, zeller, karalábé, spenót és más zöldségfélék. Jellemző volt a gyúrt tészta, kásafélék, tej, túró, aludttej, valamint a friss és aszalt gyümölcsök fogyasztása.

A hús csak alkalmilag került a tányérra, cukorfogyasztás szinte minimális volt. (még a 20. század első felében is évi 1-5-kg/ffő volt a cukorfogyasztás, ami 60-as évektől kezdett el rohamosan emelkedni, és a századfordulóra meghaladta a 40 kg/ffő!! értéket.)

Az ipari élelmiszergyártás során a friss élelmiszerek olyan mértékű feldolgozási és átalakítási folyamatokon esnek

1. ábra Főbb táplálkozási hibák és leggyakrabban előforduló betegségek

át, aminek következtében annak bioenergiája és hasznos anyagai elvesznek. Pusztán kényelmi szempontok miatt(pl. hosszabb eltarthatóság, egyedi csomagolás, tetszetős küllem stb) továbbá hogy a feldolgozás miatt elvesztett élvezeti értéket pótolják, no és az élelmiszert a kereskedelem szempontjai szerint jobban kezelhetővé tegyék, több százezer féle adalékanyagot, ízesítőanyagot, tartósítószerket, állomány javítókat stb. használnak a gyártás során. Ennek következtében az élelmiszerek ízvilága megváltozik, új intenzív ízhátások alakulnak ki azzal a céllal, hogy az adalékanyagok mellékízeit elfedjék. Az évek során ízlelőbimbóink megismerik ezt az új ízvilágot. Sajnos ez a mesterséges ízvilág sokkal szegényesebb, mint a természetben előforduló élelmiszerek ízvilága. Az ízlelő képessége szinte mindenkinek torzult, leginkább a gyerekeknek és a fiataloknak. Ennek oka az egyoldalú táplálkozás miatti ízvilág beszűkülése, valamint azoknak a feltételes reflexeknek a kiépülése, amelyek a káros szokásokhoz, ételekhez pozitív érzelmi élményt kapcsolnak. Az élelmiszergyártók erre tudatosan építenek. Fontos szempont, hogy az ételek mennyire elégitik ki az emberi ízlést. Talán ez a legnagyobb akadálya, ami miatt nehéz követni az egészséges étrend elveit. Egy átlagos ember 40 éves korára kb 30 tonna élelmiszer

vesz magához. A hozzáadott anyagok miatti terhelés nagyságára jellemző, hogy ha ennek a mennyiségnek csak 15 %-a adalékanyag, mesterségesen hozzáadott anyag akkor 4500kg méreganyag terheli a szervezetet. (A legtöbb feldolgozott élelmiszer több mint 25%-ban tartalmaz ilyen anyagokat!!) Jól elképzelhető milyen terhet vehetünk le életfontosságú szerveinkről, ha minimálisra csökkentjük a feldolgozott élelmiszerek bevitelét!

A helyes életmód és táplálkozás egyben a legjobb preventív méregtelenítési módszer.

Az utóbbi 10-15 évben egészségügyi ellátásban ijesztően megnövekedtek a ún. táplálkozás függő megbetegedések gyermekek és fiatalok körében, amelyek korábban csak idősebb korban fordultak elő.

Táplálkozás függő betegségek: 2. tip. cukorbetegség, metabolikus szindróma, „köszvény, elhízás, krónikus székrekedés, érlelmeszesedés, fogszuvasodás, májcirrozis, vitamin és ásványi anyag hiányok stb.

Számos egyéb betegség kialakulásában játszik szerepet más kóros tényezőkkel együtt a táplálkozás. Ezek a korlátozottan táplálékfüggő betegségek (reumatikus betegségek, magas vérnyomás, szívbetegségek, bőrbetegségek, stroke, vénás keringési zavarok, nyirokrendszer betegségei, emésztőrendszeri

betegségek, visszatérő fertőzések stb.). Ezek esetében is a gyógyulás elengedhetetlen feltétele a helyes étkezési szokások kialakítása.

Egyre több információ áll rendelkezésre és sok tudományos állásfoglalás látott napvilágot a közelmúltban, azonban sok a bizonytalanság köztudatban.

Helyesem táplálkozni — ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy megvonjuk magunktól a kedvenc ételünket. Azt jelenti, hogy ízlelőbimbóinknak új ízeket tanítunk, korlátozzuk a mértéktelenség határára néhány megszokott ételünket, elengedő időt adunk magunknak arra, hogy minden sietség nélkül együnk, és élvezzük az ételt teljes egészségben, csak rá fordítva minden figyelmünket.

Előfordul, hogy időnként nem tudunk ellenállni a csokoládénak vagy valamilyen édességnek, esetleg egy társasági rendezvényen szemez velünk a friss, házi fehér kenyér az asztalon. Ha megkívánjuk, akkor nyugodtan, büntudat nélkül kóstoljuk meg, hiszen az egész táplálkozás rólunk szól. Arról, hogy érezzük jól magunkat.

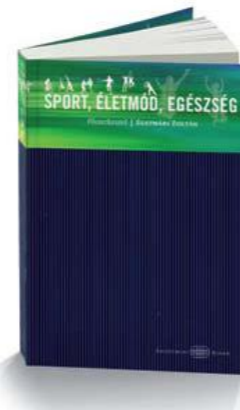
A reformtáplálkozás nem jelent lemondást, sőt még teljesebb élet örömeit adja. Az egyre egészségesebb állapot hihetetlen erőforrásokat mozgósít.

Vegye kezébe maga és családja egészségének alakítását, nincs aktuálisabb mint Hipocrates ókori bölcsessége: „Amit eszel azzá leszel” ■

MOZGÁSOS REKREÁCIÓ

„A könyv az egészséget értéként kezelő emberek számára fontos elméleti és gyakorlati tanáccsal, segítő szándékkal szolgálhat, amivel a mindannyiunk számára oly drágának és mindig kevésnek tartott szabadidőnket tehetjük élménygazdaggá, szórakoztatóvá, egészségközpontúvá.” (Dr. Fritz Péter)

SPORT, ÉLETMÓD, EGÉSZSÉG

„A sport megérett már egy mindent átfogó szintézisre, mivel az utóbbi évtizedek folyamán annyi új ismeretanyag halmozódott fel, annyi új részdiszciplína jött létre, hogy a legfontosabbnak ítélt eredmények összefoglalása mindenképpen időszerű feladattá nőtte ki magát.” (Dr. Szatmári Zoltán)

A Mozgásos rekreáció (ára 4640 forint) és a Sport, életmód, egészség (ára: 6800 forint) című könyvek megrendelhetőek az info@rekreacionassociation.eu címen. A megrendelők a kiadványokat postán kapják kézhez. A feltüntetett árak a postaköltséget nem tartalmazzák.

STRADLING, JAN: TÖBB MINT SPORT

A sport története

Igazán izgalmas, olvasmányos könyvet jelentetett meg idén a Kossuth Kiadó a sportrajongók számára. Jan Stradling, walesi író, a sporttörténet olyan ismert és kevésbé ismert drámai pillanatait gyűjtötte egybe, amikor a sport összefonódott a politikával, és a világ olyan megrázó történelmi mozzanatoknak lehetett tanúja, amikor a sport már jóval többről szólt, mint a játékról, vagy az éremszerzésről.

Szerző:
MOSONYI HELGA
Somogyi Károly Városi és
Megyei Könyvtár
6720 Szeged, Dóm tér 1-4.
Telefon: +36-62/425-525.
www.sk-szeged.hu

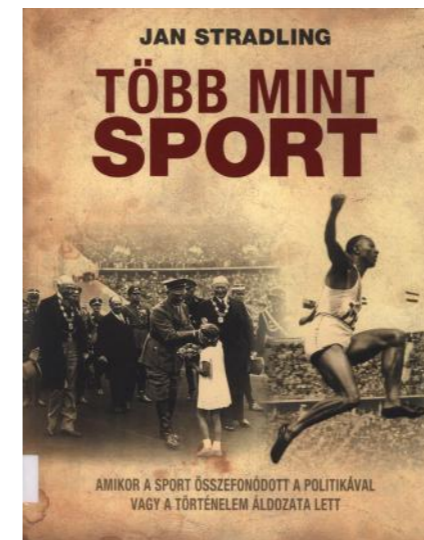
mégpedig az 1956. december 6-án vívott Magyarország-Szovjetunió vízilabda-mérkőzés. A medencében és a nézőtéren durva összecsapásokra került sor. Amikor Zádor Ervin (1935-2012) olimpiai bajnok vízilabdázónk vérző fejjel kimászott a medencéből, egy fotósnak sikerült lefényképeznie a megvert sportolót, s ezzel megörökítette a hatalmas küzdelem egyik legmegrázóbb pillanatát. Ez a fotó is szerepel a kötetben. „Úgy éreztük, hogy nemcsak önmagunkért küzdünk, hanem minden egyes magyarért. Csak itt a medencében vághattunk vissza.” – emlékezett vissza később Zádor Ervin a történetekre.

A könyv fejezetei tematikusan épülnek fel, a szerző megvilágítja a drámai események történelmi háttérét, helyszínét, a küzdő feleket, az események utóéletét. A margón további fontos kiegészítő információk, érdekességek, idézetek olvashatóak. Nagyméretű fekete-fehér, korabeli fotók illusztrálják a kötetet.

A több tucatnyi sportesemény közül az egyik legmeghatóbb az 1914-ben, a nyugati fronton lejátszott focimeccs leírása, a brit és a német hadsereg között. A világháború poklában a katonák egy éjszakára, nem hivatalosan, átmeneti békét kötöttek egymással, hogy együtt ünnepeljék meg a karácsonyt.

Egyszer csak előkerült egy rongylabda, s néhányan rugdosni kezdtek. Egy német katona így emlékezett vissza: „... nem sokkal később elkezdődött a szabályos mérkőzés. Sisakokkal jelöltük a kapuk helyét. Elképesztő volt, ahogy a fagyott sárban játszottunk...” A játék egy jó órán át tartott, a kimerült katonák nem bírták tovább az iramot. A dokumentumokból kiderül, hogy a 3:2-re a németek nyerték a meccset. Rövid időre a bajtársiasság szelleme és a labdarúgás egységbe forrasztotta a két ellenséges felet, azonban ezt követően ismét folytatódott a háborús öldöklés.

„A nagy összecsapások krónikája még azokat is magával ragadja, akiket egyébként cseppet sem érdekel a sport.” – áll a könyv bevezetőjében. Jan Stradling műve valóban több mint sport. ■

A szerző mintegy harminc nemzetközi sporteseményt idéz meg, amelyek politikai, történelmi és kulturális szempontból is fontos szerepet játszottak az emberiség történetében. Feltárul előttünk, hogyan vált a sport a faji megkülönböztetés elleni küzdelem (Jesse Owens százméteres síkfutása, 1936 Berlin), a nagyhatalmak közötti verseny (Fischer és Szpasszkij sakkversenye, 1972 Reykjavík) és a nemek közötti egyenjogúság („nemek háborúja” teniszereny, 1973 Texas) követelésének színterévé. Külön fejezet foglalkozik a háborús időkben lejátszott focimeccsekkel, a kötet végén pedig a sportszerűtlen viselkedés és korrupció kerül terítékre. Magyar vonatkozású sportesemény is bekerült a kötetbe,

Egy isteni úszó szálloda, avagy rekreáció felsőfokon

Életem egyik nagy álma teljesült, amikor idén nyár elején egy kisebb társasággal 8 napot tölthettem el egy tengerjáró hajó fedélzetén. Olyan páratlan élményekben volt részem, amit reménytelen visszaadni egy ilyen rövid beszámolóban, de talán sikerül valamit bemutatni ebből elsősorban rekreációs szemüvegen keresztül.

- Hosszúság: 334 m, szélesség: 38 m, magasság: 68 m.
- Űrtartalom: 140.000 tonna.
- Teljesítmény: 400.000 kW diesel motor, 44 km/h maximális sebesség.
- Szintek száma: 18, ebből 13 utas fedélzet, amit 17 lift szolgál ki.
- Kapacitás: 3.959 fő utas és 1370 fő legénység.
- Szállás: 1739 pazarul berendezett kabin, melyek kétharmada a tengerre nézett.

Kiváló időben ezzel a gigással utaztunk bő egy hetet a Velence – Bari – Katakolon – Izmir – Istanbul – Dubrovnik - Velence útvonalon több mint 60 ország polgárainak társaságában.

REKREÁCIÓS KÖRKÉP

A kikötővárosok képeslapba illő látványosságaival – helyhiány miatt – most nem foglalkozom, inkább a hajón található rekreációs létesítményeket és szolgáltatásokat igyekszem röviden bemutatni az egészség, wellness és gasztronómia jegyében.

A Divina fedélzetén akár napi 24 órában lehet szórakozni, kikapcsolódni, többek között számtalan étterem, bár, casino, medence, hatalmas színház, 4D mozi, Forma-1 szimulátor, várja az utasokat. Aki csendesebb pihenésre vágyik, annak tökéletes választás a kizárólag felnőttek számára fenntartott lounge és a különleges medence (infinity pool).

A medence mellett olvasgatni, a pezsgőfürdőben koktélozva szemlélni a naplementét, vagy a spa-ban egy frissítő masszázsszóra – ez mind elérhető a vendégek részére.

Ha valaki a mozgásos rekreáció híve, akkor a következő lehetőségek közül lehet választani: három medence, csúszda, tenis-, futó- és streeatball pálya, óriás fitnesszterem, sziklamászófal, minigolf, korcsolyapálya, míg a társasági élet kedvelőinek vetélkedők, táncórák és különböző ügyességi valamint játékos versenyeket rendeznek az animátorok.

Új, exkluzív Shu Uemura kezelés, himalájai sófürdők és még sok más igénybe vehető az MSC Aurea Spa-ban, az új MSC Divina luxushajó fedélzetén. Aurea SPA egy keleti wellness

paradicsom, lenyűgöző kilátással a tengerre. Gyertyák, virágok és olajok illatai kísérik a wellness élményt egy modern környezetben, egzotikus természetes fa, kő és mozaik dekorral.

A KÉNYEZTETÉS MŰVÉSZETE

Az Aurea Spaban többek között balinéz masszázst, több szauna és törökfürdő szolgálja a relaxációt. Újdonságot jelentenek a különlegesen megtervezett Aurea Spa lakosztályok, melyek szintén az MSC Yacht Club komplexum részét képezik.

A tengerjárón az utasok több mint 21 különböző masszázsból válogathatnak, például egy shiatsu thai masszázst, testápolást, 13 fajta thalasso terápiát forró kövekkel – mindezek a wellness iparág legújabb felfedezései és fejlesztései. A SPA kezeléseket kiválasztott balinéz masszörnök ajánlják. Specialitások: a gyertya masszázst "Himalayan Dream Pure Body Massage", és az egzotikus "L'Aurea del Mare Massage" kagylóval.

Szerző:

DR. SZATMÁRI ZOLTÁN

Fotó:

DR. SZATMÁRI ZOLTÁN

A DIVINA ISMERTETŐJEGYEI

Az 500.000.000 dollár értékű óriás 2012 májusában Marseille kikötőjéből indult első tengeri útjára az MSC (Mediterrán Shipping Company) legújabb hajójaként. A luxus tengerjáró az MSC hajók keresztanyja, Sophia Loren tiszteletére kapta a Divina – Isteni nevet. Az MSC Divina a Splendida és Fantasia testvérhajójaként állt a flotta tagjai közé Gulliano Bossi kapitány irányításával és a szó valódi értelmében profi ellátó, kiszolgáló személyzettel.

Exkluzív kezelési újdonságok

A fedélzeten két új exkluzív relax ágy található, amelyek együtt a "Himalayam Dream" és a gyertya masszázssal vannak használva. Ebben az egyedi gyógy ágyban sókristályok vannak, amelyek mély relaxációs és méregtelenítő élményt kínálnak. Ennél a sóterápiánál a vendég 130 kg Himalájai só-kristályon fekszik, ami fel van melegítve 32-40 Celsius fokra. A sós levegő és az ásványi részecskék belélegezése nagyon egészséges a tüdőnek és együtt a fényterápiával egy mély relaxációs élményt kínál a bőrnek is. A kezelés pihenteti az izmokat és az idegeket, elősegíti a vízviasztartás csökkentését a tüdőben és szintén ideális a narancsbőr kezelésére.

Vízágy "L'Aurea de Mare" kezelés a második újdonság az MSC Aurea Spa-ban az MSC Divina tengerjáró hajó fedélzetén. Míg a vendég az ágyon pihen és a víz nyugtató hangját élvezi, egy kagylós masszázs élményben tengeri kivonatu olajjal részesülhet. A kagyló puha külső héjával masszírozzák a testet, amivel a stresszt és az izom feszültséget csökkentik.

Japán haj ceremónia

A kozmetikai részleg is egy új modern kezelést kínál, az exkluzív "Shu Uemura Art of Hair" haj ceremóniát, amelynél a vendégek egy japán mester szépség rituálisát élvezhetik. Értékes olajokat használnak ennél a wellness kezelésnél. Egy shiatsu masszázs közben a haj és a fejbőr is regenerálódik.

A JÓLÉT GASZTRONÓMIÁJA

Természetesen a sok programhoz sok energiára is szükségünk volt. Az MSC Divina nemcsak egyedi design-t, innovatív berendezést és exkluzív kikötőket kínál a vendégeinek, hanem a legjobb ételeket is, -+friss és minőségi összetevőkkel. Hajónkon szinte a nap 24 órájában ajánlják a finomabbnál finomabb falatokat, amiknek meglehetősen nehéz volt ellenállni, így „sajnos” néhány nap múlva meg is lett a látható eredmény. A gasztronómiai izlésvilág elképesztő gazdagságával találkozunk.

„Az étterem központjában egy speciális világítás található, ami a napi menü szerint változik. Kifinomult, elegáns és modern koncepciót és felejthetetlen hangulatot varázsolt elénk a nap bármely szakában.”

A csúcspontja a hajó hét étterme közül a panorámás Galaxy étterem, amelyik a legfelsőbb fedélzeten található. A belső stílus ihlette a híres 50-es évekre emlékeztet, az olasz klubokra mint a La Forte del Marmi vagy a Capannina, ami egy különleges fény mágiával ragadja magával a látogatót. Az étterem központjában egy speciális világítás található, ami a napi menü szerint változik. Kifinomult, elegáns és modern koncepciót és felejthetetlen hangulatot varázsolt elénk a nap bármely szakában.

A későn kelőknek a Galaxy fényűző brunch-ot ízetes változatos croissant-al, válogatott friss termékekkel, valamint ízetes italokkal és gyümölcslevekkel kínál – tökéletes nap kezdés a hajó fedélzetén vagy a szárazföldön. Este mediterrán konyhát ajánl sült kagylóval, poréahagyma levestel, pörkölt gombával és még sok más ínycsiklandó étellel.

Este a Galaxy vendégeinek lehetőségük van élvezni a csillagos kilátást az átlátszó tetőn keresztül, kellemes zene mellett, koktélok vagy finom borok kínálatával.

Reményeim szerint ennyi ízelítő is elég lesz ahhoz, hogy felkeltsem az érdeklődését egy ilyen vagy ehhez hasonló utazás tervezése és megvalósítása iránt, hogy az álomból valóság legyen.

De még mielőtt lemondóan tovább lapozna a kedves olvasó a megfizethetetlen milliós nagyságrendű utazási költségekre gondolva, akkor téved. Természetesen itt is vannak lehetőségek a számunkra irreális luxusra, de józan tervezés és költségek mellett tartható egy olyan ár, mint pl. egy hét a Balatonon egy közepes minőségű szállodában, persze összehasonlíthatatlanul izgalmasabb, folyamatosan változó panorámával, és művészi szintre fejlesztett rekreációs szolgáltatásokkal. ■

A görkorcsolyázás története I.

A görkorcsolyázás történetét megismerni vágyók az irodalmak felkutatása során rá kell, hogy döbbenjenek, hogy a magyar nyelven, a témában íródott könyvek, cikkek történelmi áttekintés fejezetei finoman szólva nem teljes körűek, ráadásul nagyon kevés a fellelhető anyag. Sokkal nagyobb a választék az interneten, a különböző nyelvű, honlapokon. Alaposabb tanulmányozás után kiderül az is, hogy sok az ismétlődés, az olyan irodalom, melyet hivatkozással, vagy hivatkozás nélkül valahonnan másoltak.

Kulcsszavak: görkorcsolya, görkorcsolyázás, egysoros, párhuzamos, történet.

Keywords: skating, roller-skate, inline-skate, history.

Szerző:

BÉRES SÁNDOR Ph.D.
Egyetemi docens

Eszterházy Károly Főiskola,
Testnevelés és
Sporttudományi Intézet
Eger

BEVEZETÉS

Az egyes források közel hasonló történelmi vonalat vázolnak fel a kialakulást, fejlődést illetően, hol részletesebben, másutt címszavakban. Az igényesebb források több igen érdekes képet is közölnek a furcsábbnál furcsább megoldásokról, olykor részletekbe menő pontossággal, vagy apró, színes történetekkel vázolják az adott emlék hátterét.

A kutatás során ebben az esetben az a leghelyénvalóbb, ha az eredeti, vagy vélhetően a leghitelesebb lapot keressük fel, mely nem minden esetben hoz egyértelmű eredményt. A másik problematikája a témának az egyes görkorcsolya típusok kialakulása és azok elkülönülése. Az idők folyamán ugyanis érdekesebbnél érdekesebb megoldások láttak napvilágot az egy, két, három, négy, sőt tizennégy kerekű korcsolyákon át, az egysoros, párhuzamos, vagy úgynevezett kerékkorcsolyáig, vagy folytatható a sor a parkettára tervezett terem, vagy a szabadban használatos terep görkorcsolyáig.

A görkorcsolyák felépítése, alkatrészei, pl. a kerekek úgyszintén elképesztő méret-, anyag- és egyéb tulajdonságainak változatossága is lehet kategóriateremtő lehetőség, a napjainkban annyira divatos „inline”, magyarul soros korcsolyák specializálódásáról, számtalan formájáról már nem is beszélve. Már önmagában is rendkívül érdekes. Az egyes feltalálók élete, munkássága. Szabadalmaikat olykor egymás ötleteinek továbbfejlesztésével adták be, de történelmi szempontból – ha lehet így fogalmazni – az eredeti ötlet a legértékesebb a témát kutató számára. Bizonyos esetek azt mutatják, hogy előfordult olyan helyzet is, amikor vélhetően, szinte azonos időben, két „eredeti”, egymáshoz nagyon hasonlószerű eszköz is születik.

A GÖRKORCSOLYA KORAI MEGHATÁROZÁSA

Az 1897-es kiadású Pallas Lexikon a következő meghatározást adja a „kerékkorcsolyázásra”:

„...kemény talajon, rendszeren aszfalt- vagy cementpadozaton, karikás korcsolyákon űzött korcsolyázás. A kerékkorcsolya rendszeren szíjjakkal erősítetik a lábakra. Van 4, 3 és egy kerekű korcsolya; a négy kerék egyenlő nagyságú, és elhelyezkedésük olyan, mint a kocsikerekeké. A 3 kerekűnél a kerekek a korcsolya talp közepén, egy sorjában vannak, a középső nagyobb, mint a kettő másik. Az egy kerekűek kereke a lábak külső oldalára csatolják fel, a kerék 10-15 cm átmérőjű. Az előbbi korcsolyák kerekei 2-3 cm magasak, keményfából vagy kaucsukból készülnek. ...”

E korai meghatározás nyilvánvalóan, nem a teljességre törekvő precíz definíció bár az akkori állapotnak megfelelő pontos leírást próbálja adni. A görkorcsolyázás megfogalmazására az azóta eltelt idő során kialakult, szinte megfoghatatlan változatosság miatt nem vállalkoznék. Írom én ezt annak tudatában, mily szerteágazóan változatos e forradalmi eszköz formái, felhasználhatósági és történelmi háttere.

A GYÖKEREK ÉS AZ ELSŐ DOKUMENTÁLT GÖRKORCSOLYÁK

Carlesa Williams (2011) az amerikai Roller Skating múzeum történésze szerint a görkorcsolya és annak főleg „egysoros” változata valószínűleg a Skandináv országokból eredhet, ahol jégkorcsolyázás a legkönnyebb módja volt a rövid távolságok gyors megtételének. A korai 17. században azon Dánoknak, akik magukat „skeelers”-eknek hívták, szintén e tevékenység volt a legnépszerűbb módszere a közlekedésnek, melyet télen a befagyott csatornák jegén oldottak meg. A görkorcsolya - hivatalosan fel nem jegyzett - őse valójában egy a párhuzamos korcsolya primitív formájára hasonlító korcsolya volt (roller skate), melynek aljára - egy falpra - spulnikat (orsó) erősítettek, melyek lehetővé tették a hasonló közlekedést melegebb időben is.¹

A nagyközönség a kerekekkel felszerelt bakancsokról nagyjából a kerékpározás hajnalával egy időben hallhatott először.

Az első, dátumhoz köthető történet JOHN JOSEF MERLIN-RŐL szól, aki 1735. szeptember 17.-én a Belgiumban

található Huys városkában született. A fiatal feltaláló később Párisban és Londonban dolgozott, ahol minőségi asztali- és karórákat, zeneszerszámokat és matematikai eszközöket tervezett és rakott össze.

1. ábra John Joseph Merlin (National Museum of Roller Skating, USA)

Merlin zseniális műszerész és felfedező, de igazi foglalkozását tekintve zenész volt. Amikor huszonöt évesen 1760-ban Londonba költözött, megnyitotta a „Merlin's Mechanical Museum”-ot. Ma is látogatható múzeuma a Hanover Square-n található és igen népszerű és szórakoztató helyé vált, mint a mechanikai és zenei felfedezések bemutatóterme. A vendégek nyerőgépekkel játszhatnak, láthatnak örökké járó órát és mobil madár ktreceket, hallgathatnak zenedobozokat és pár shillingért még a kerekekkel ellátott széket is kipróbálhatják.²

Néhány Merlin egyéb találmányai közül:

- » Manőverezhető, szedán kerekesszék, köszvényes embereknek – (manueverable sedan-type wheelchair for people with gout)
- » Holland sütő (dutch oven)
- » Örökmozgó, melynek mozgása az atmoszféra változásoktól függ (perpetual motion machine that ran on atmospheric pressure changes)
- » Mérleg gépek (weighing machines)
- » Pianoforteként (korai zongora) használható csembaló (harpsicord with pianoforte action)
- » Verkli, vagy sípláda (barrel organ)
- » „Öszvér csembaló” (compound harpsichord)

Merlin 1760-ban alkotta meg az első „rollerként” ismert korcsolyát, mely az első dokumentált görkorcsolya. A történelmi jelentőségű kori egymás mögött elhelyezett kicsi, fémkerékkel rendelkezett. Azért készítette, hogy a király kedvében járjon. Úgy vélik, hogy Merlin a korcsolyáit nyilvános mutatványai során viselte, ahol bemutatta találmányait, ezzel is menedzselve múzeumát. A megállás és a manőverezés viszont olyan problémát okozott, melyet nem tudott igazán megoldani, lévén nem rendelkezett semmi féle görkorcsolyás tapasztalattal, vagy gyakorlattal.

¹ http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/inline_timeline.htm

² http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/j_merlin.htm

Egy mulatságos történet szerint Merlin az év februárjában, görkorcsolyájával jelent meg a „London Court”, labdateremben rendezett, elegáns jelmezbálon. A feltaláló, zenész tudományát is szerette volna bemutatni és hegedülés közben, mivel nem igazán tudott fékezni és kanyarodni, belerohant egy hatalmas álló tükörbe, súlyos sérüléseket szerezve. A tükör mellett összetört büszkesége is. Később még számos sérülést szerzett, de ez nem szegte kedvét.^{3,4,5,6}

Merlin bemutatta tehát görkorcsolyáját és demonstrálta görkorcsolyázást, de nem szabadalmaztatta azt (Franciaországban akkor még nem létezett sem szabadalmi hivatal, sem szabadalmi törvény). A következő évszázad során sok más korcsolya terv folytatta az egysoros kerék elrendezés kialakításának tökéletesítését.⁶

1789 a következő dátum az egysoros görkorcsolya fejlődésének történetében. Ebben az évben az ötlet tovább „gurult” Franciaországba, ahol LODEWIJK MAXIMILIAN VAN LEDE megtervezte és elkészítette saját szavaival élve a „patin a terre”-t, ami szabad fordításban annyit tesz, hogy „terep-, vagy föld korcsolya”. A korcsolya egy vas sínből és az arra szerelt fa kerekekből állt. Van Lede a párizsi Bruges Akadémia különcnek tartott szobrása volt.³

Az 1800-as évek közepén több feltaláló mutatkozott be több különböző típusú görkorcsolyával. Mindenki a Merlin-féle problémával küzdött, merev szerkezetük miatt nagyon nehéz volt irányítani őket. A következő évtizedben az „egysoros korcsolyák” terjedtek el leginkább. A kerekek száma kettő és hat között mozgott.

A GÖRKORCSOLYA SZABADALMAK

A görkorcsolya szabadalmaztatásának időpontja azért nem határozható meg, mert az egyes feltalálók közel egy időben egymástól függetlenül jelentették be szabadalmaikat. A mások, ami miatt az „első szabadalmaztatást” felesleges lenne meghatározni az az, hogy a szabadalmi hivatalok létrejötte az egyes országokban, szintén erre a korra datálható, kisebb nagyobb eltérésekkel. Angliában 1623-ban, USA-ban 1790-ben, Franciaországban 1791-ben nyílt ilyen hivatal. A szabadalmi törvények megalkotása is más időpontokban volt. Franciaországban 1844-ben, Belgiumban 1854-ben, Olaszországban 1859-ben.⁷

Franciaországban PETITBLEU, 1819-ben, Párizsban szabadalmaztatja először az egysoros görkorcsolyát.⁸ A szabadalom *roller skate* elnevezéssel kerül bejegyzésre, amely ma a görkorcsolya *párhuzamos* fajtát takarja, de a korcsolya ugyanakkor „*inline*”, vagyis egysoros volt. M. PETITBLEU találmánya fatalppal, bőrszíjjal és három kerékkel rendelkezett. (2. ábra) A kerekek fából, fémből vagy elefántcsontból készültek. Úgy gondolta, hogy találmánya alkalmas a jégkorcsolyázó mozgás utánzására, de ezt a kerék konstrukció nem igazán engedte, mert azok csúsztak a kemény felszínen.

2. ábra A Petitbled korcsolya. Fa talp, bőr szíjak.

Már egy évvel PETITBLEU szabadalma előtt, 1818-ban berlini a balettnél a jégkorcsolyát utánozó mozgásokat egysoros görkorcsolyák használatával oldották meg, mivel a színpadon lehetetlen volt jeget létrehozni. A balett, címe *Der Maler oder die Wintervergn Ungen* azaz „A művész, avagy a téli öröme”. A jégkorcsolyázás az egyike volt a téli örömegeknek, melyet görkorcsolyával utánozhattak. Senki sem tudja milyen korcsolyákat használtak tulajdonképpen.

1823-ban a brit ROBERT JOHN TYLER a londoni jégkorcsolyázó megalkotta a „*Rolito*” vagy *Volito*⁹ görkorcsolyát, amelynek talpához egy sorban, öt kereket erősített. A középső kerék nagyobb volt, mint a többi és a kerekek az utolsó felé egyre kisebbek voltak, mely alkalmassá tette a görkorcsolyát arra, hogy a testsúly előretolásával jobban manőverezhető legyen. Ugyanakkor a *Rolito*-val nem lehetett olyan íveket húzni, mint a mai egysoros korcsolyákkal, bár az is igaz, hogy a korcsolyán elhelyezett horogszerű fékekkel, már lehetett fékezni is.^{9,11}

³ http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/inline_timeline.htm

⁴ Jafcsák Péter: Görkorcsolyázás, A Semmelweis Egyetem Testnevelés és Sporttudományi Kara (TF), 2002 Plantin Print Bt., Budapest

⁵ Lading, G., & Frank, R. (2011). Görkorcsolyázás. Budapest: Cser Kiadó, 8.o.

⁶ Részlet Merlin életét bemutató honlapról. John Joseph Merlin: Father of Inline Skating, Merlin was an Imaginative Inventor, By Carlesa Williams, About.com Guide, http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/j_merlin.htm

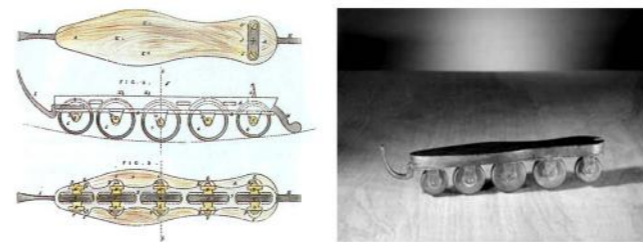
⁷ Britannica's 1999 CD-ROM Encyclopædia, Multimedia Edition, Chicago, 08.24.1998

⁸ <http://skatehereford.co.uk/Historyofrollerskating.aspx>

⁹ http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/inline_timeline_2.htm

¹⁰ <http://www.loe.org/shows/segments.html?programID=03-P13-00016&segmentID=3>

¹¹ <http://www.loe.org/shows/segments.html?programID=03-P13-00016&segmentID=3>

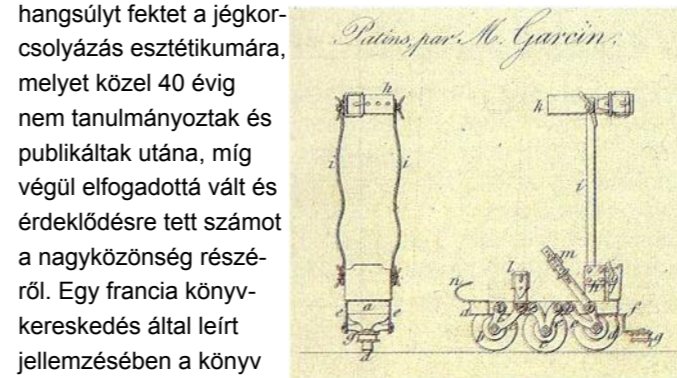

3. ábra A Volito korcsolya - Foto: National Museum of American History, Smithsonian Institution; Rajz forrása: (Bonnefon, 2005)

Ebben az évtizedben egy másik görkorcsolya szabadalom is bejegyzésre került, egészen pontosan 1828-ban Ausztriában, AUGUST LOHNER által, aki egy bécsi órákészítő mester volt. Egészen addig az összes görkorcsolya terv inline, tehát egysoros volt, de LOHNER terve egy triciklire hasonlított leginkább, mely tricikli két hátsó és egy első kerékkel rendelkezett. A korcsolyát felszerelte egy visszagurulás gátló zárópecekkel.¹²

Franciaországban JEAN GARCIN a „*Cingar*” fantázianévű görkorcsolyára kapott szabadalmat, mely nevet saját nevének összevonásával szerkesztett. Egyes források e szabadalom időpontját 1815-re^{13,14} mások 1828-ra^{15,16} teszik. A „*Cingar*” egysoros (*inline*) görkorcsolya volt három kerékkel. GARCIN korábban görkorcsolya pályát is nyitott, melyet végül be kellett zárnia a sok baleset miatt.¹⁷

Garcin 1813-ban írt egy könyvet, melynek címe *La Vrai Patineur ou Principes sur l'Art de Patiner avec grace ...* (Az igaz korcsolyázó ...). A könyv az első francia kézikönyv, mely a jégkorcsolyázás művészetéről szól. Gyönyörű, kézzel színezett, művészi metszetekkel illusztrálva mutatja be jégkorcsolyázók mozdulatait. Szintén jelentős abból a szempontból, hogy a korcsolyázás terminológiáját tekintve először közöl szótárformába foglalt, szaknyelvi kifejezéseket. GARCIN messze kora előtt járt szakmáját tekintve. A könyv különös hangsúlyt fektet a jégkorcsolyázás esztétikumára, melyet közel 40 évig nem tanulmányoztak és publikáltak utána, míg végül elfogadottá vált és érdeklődésre tett számot a nagyközönség részéről. Egy francia könyvkereskedés által leírt jellemzésében a könyv

4. ábra A Garcin alkotta „Cingar” korcsolya

...még mindig olyan ékszer, mely leírja és bemutatja a különböző, a jégkorcsolyázás akkori állapotának megfelelő figurát, kombinációt, azok

teljes és komplett variációit”. A legkorábbi különálló munka mely teljes egészében a jégkorcsolyázásról íródott, bármely nyelvet tekintve is.¹⁸

A XIX. század második felétől a görkorcsolya egyre több helyen tűnik fel. Íme, néhány jelentősebb dátum, melyet a W. CARLESA gyűjtött össze és publikált az amerikai Nemzeti Görkorcsolya Múzeum munkatársaként, annak honlapján.¹⁹

Monsieur és Madame DUMAS, profi táncosok 1840-ben különleges görkorcsolya (roller skating) előadást tart a párizsi Port Saint Martin színházban.²⁰

5. ábra Port Saint Martin színház, Párizs (1783)

Nem messze Berlintől a *Corse Halle Tavernben*, megjelennek különleges, kereken guruló pincérlánykák, akik a nagyméretű sörcsarnokban csak így tudják megfelelően ellátni feladatukat a sörfelhasználás terén...²¹

6. ábra Corse Halle Tavern, Berlin

Az egysoros kerékelrendezéssel szerelt korcsolya (a forrás szerint) első sikeres használatára 1849-ben került sor LOUIS LEGRANGE aki azért épített ilyen eszközt, hogy a jégkorcsolyázást szimulálhassa a „Próféta” című alkotásban a Francia Operában.²²

¹² <http://skatehereford.co.uk/Historyofrollerskating.aspx>

¹³ (Jafcsák, 2002)

¹⁴ (Lading & Frank, 2011)

¹⁵ (Williams, The History of Inline Skate Development, 2011)

¹⁶ (Herefordshire Roller skating Club, 2012)

¹⁷ (Bonnefon, 2005)

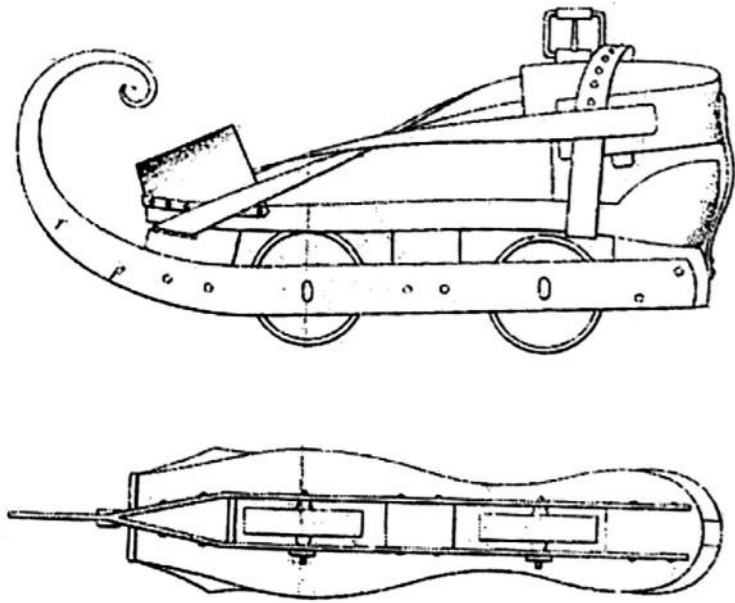
¹⁸ (AbeBooks, 2012)

¹⁹ (Williams, The History of Inline Skate Development, 2011)

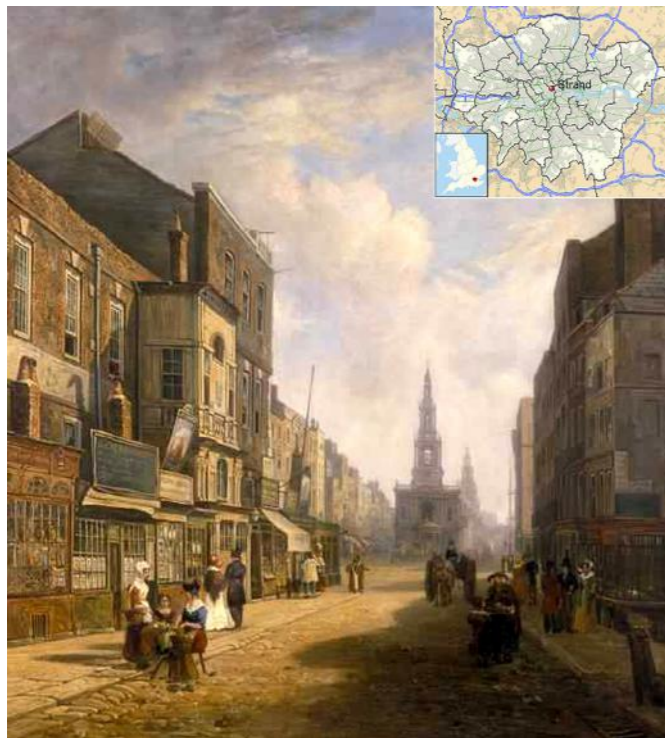
²⁰ (BhVP - fonds ART, et coll.part. DR., 2009)

²¹ (Pinhero, 2012)

²² (Williams, The History of Inline Skate Development, 2011)

7. ábra A francia operában használt Legrange görkorcsolya²³

1857-ban nyilvános görkorcsolyapálya nyílt a Strand of Londonon, a Floral Hall-ban. Ez a hely tulajdonképpen a Charles's Fowler neoklasszikus épületében van, mely London kora 19.-századi piac negyede volt.²⁴

8. ábra Strand of London, 19. század eleje

A következő fejlesztés bizonyos WOODWARD úr nevéhez fűződik, akiről a „Woodward skate” nevet is kapta. Az 1859-es találmány lényege a vulkanizált gumival bevont kerekek alkalmazása, mely újításokkal jobb kezelhetőséget biztosított a fa felületű padlón, mint a vas kerék. Ahogy a „Rolitónál” már

láthattuk a középső kerekek ennél a korcsolyánál is nagyobbak voltak, mint a szélsők, mely a korcsolyát könnyebb fordulók kivitelezésére tették alkalmassá, azonban ez a megoldás a manőverezhetőség szempontjából továbbra sem volt igazán szerencsés.

Ilyen korcsolyát használt JACKSON HAINES a modern műkorcsolyázás megalapítója bemutatóján.

Az amerikai Fuller és Haines kiváló jég- és görkorcsolyázók egyben. Hamarosan rájöttek, hogy kamatoztathatják tudásukat, ha pénzért bemutatón, show műsorokon csillogtatják meg tudásukat, mint például az akkor még különlegességnek számító forgást. Ekkortájt rendezték meg az első versenyeket is.

1868-ban Jackson Haines tovább szeretett volna fejlődni és elhatározta, hogy zenére fogja bemutatni táncát Bécsben. Elképzelése kisebb szervező munka után valóra is vált, mert a helyi szervezők biztosították számára zenei kíséretet és bemutatójának hatalmas sikere lett.

Az első nemzetközi jégtánc versenyen 1882-ben, a műkorcsolya és a tánc (*figure & dance*) kategóriában mérhették össze tudásukat a versenyzők, melyet Haines hozott létre és a hosszú program megfelelője. Ekkorra e sport már magas művészi szintet képviselt. Halála után Haines sírkövére a következőt vésték fel: „A korcsolyázók királya”.²⁵

9. ábra Jackson Hines műkorcsolyázó²⁶

A manőverezési problémákat az amerikai REUBEN SHALER (USA, Connecticut, Madison) feltaláló által 1860-ban létrehozott korcsolya dizájn oldja meg, aki már olyan elképzeléssel fejlesztte görkorcsolyáját hogy az kifejezetten jól irányítható legyen. Shaler „Parlor Skate” néven jegyeztette be találmányát, mely az első ilyen jellegű szabadalom volt az Amerikai Egyesült Államokban.

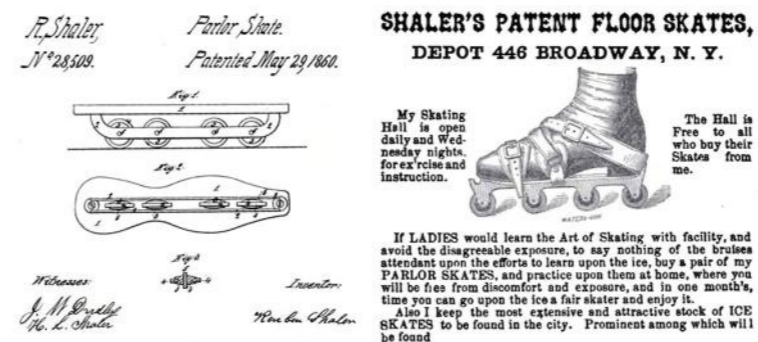
²³ (Bonnefon, 2005)

²⁴ (Wikipedia, 2012)

²⁵ (Bonnefon, 2005)

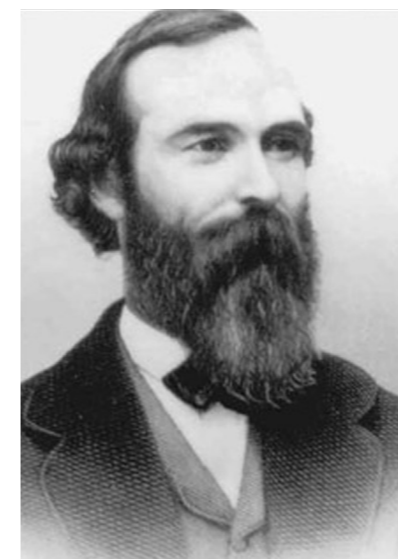
²⁶ (EL PAIS S.A., 2009)

A korcsolyának négy kereke volt, ezek szegecsekkel voltak egy U alakú kerethez rögzítve, melyet mai szóhasználatban sínnek is nevezhetünk. A szabadalom javaslata szerint a kerekek felszínét gumi, vagy bőr bevonattal érdemes ellátni, hogy bármely felületen megfelelően tapadjon. Ezek a megoldások, a forrás szerzője szerint (Williams, 2011) nem váltak be. Egy másik orosz szerző, azonban arról számol be (Mitskevichus A., Очерки по истории изобретений, 2011), hogy a korcsolya kereskedelmi siker lett, sőt 1862-ben New Yorkban még egy útmutató is megjelenik a korcsolyázásról, melyet további három szórólap szerű anyag követ. A korcsolyák gyártása és a korcsolyázás népszerűsége ebben az időszakban jelentős mértékben nő, ugyanakkor a helyek száma, ahol e sportot gyakorolni lehetett még mindig meglehetősen kevés volt.

10. ábra Első ábra: Shaler 1860-as, amerikai inline görkorcsolya szabadalma²⁷, Második ábra: Shaler Parlor korcsolyája. A felirat röviden ennyi: Görkorcsolya csarnokom minden nap és szerda éjszakánként nyitva áll mindazoknak, akik korcsolyáznak, vagy tanácsot kérnek. Azok, akik tőlem vásárolják korcsolyáikat a belépés ingyenes....²⁸

1863-ban JAMES LEONARD PLIMPTON feltalálta a kéttengelyű, kétsoros kerékrendezésű (hívják még párhuzamosnak is; az angol forrás szerint *quad*; francia forrás szerint „*rocking skate*”) korcsolyát,

11. ábra James Plimpton²⁹

mely jobb kontroll-képességekkel bírt, továbbá sokkal könnyebb volt használni, mint az egysoros modelleket.²⁹ Két kereket szerelt egy tengelyre annak két végére, ill. két tengelyt alkalmazott, így azok a sántól függetlenül is el tudtak fordulni, valamint gumicsillapítást használt, mely eredményeképp a korcsolyázó a kanyar

vétel során abba az irányba dőlhetett, amerre kanyarodott.³⁰ A korcsolya érdekessége volt továbbá,³¹ hogy a kerekeket ellátták egyfajta kenési rendszerrel, melyben a zsír külön tároló helyet kapott és természetesen a kerekeket kente. Ezek a korcsolyák viszonylag nehezek és általában koszosak voltak a zsírtól. Plimpton korcsolyáit a saját csarnokában bérbe adta a korcsolyázni vágyóknak.

12. ábra A híres No 37305-ös szabadalmi számú, Plimpton párhuzamos (quad) görkorcsolya (1863)^{32,33}

1866-ban megalapította az első new york-i görkorcsolya egyesület. Üzleti vállalkozása, a nyitott görkorcsolya pályák építése érdekében sokat utazott, északkeleten órákat adott, ezzel is elősegítve a görkorcsolyázás népszerűségének terjedését.

A FÉKEK FELTALÁLÁSA

Egy „hivatalosnak” mondható verzió szerint, 1876-ban Plimpton feltalálta párhuzamos görkorcsolyák még egy fontos alkatrészét, amely nélkül a modern görkorcsolyák szinte nem is léteznek, a féket (*toe stop*). Ez a tény azonban sehol sem publikálja. Ennek az a következménye, hogy a kutatók bizonytalanok a fék feltalálójának személyét illetően is. Végül az Egyesült Államok szabadalmi hivatala 1864-ben, 3156482 szabadalmi számmal jegyzi a párhuzamos korcsolyák fékét (Mitskevichus A., Очерки по истории изобретений, 2011).

²⁷ (Mitskevichus A., 2011)

²⁸ https://lh6.googleusercontent.com/-e2tT0zeADC0/TYxfxFWCII/AAAAAAAAAXU/oxBzxeU5VPo/s400/018_05a_Shaler.jpg

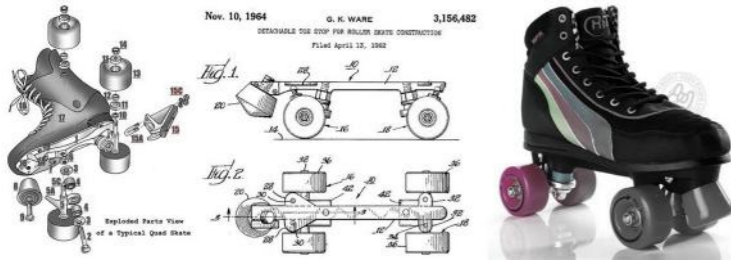
²⁹ (The Roller Skate, 2010)

³⁰ (Williams, The History of Inline Skate Development, 2011)

³¹ (Bonnefon, 2005)

³² (Bonnefon, 2005)

³³ (Mitskevichus A., Очерки по истории изобретений, 2011)

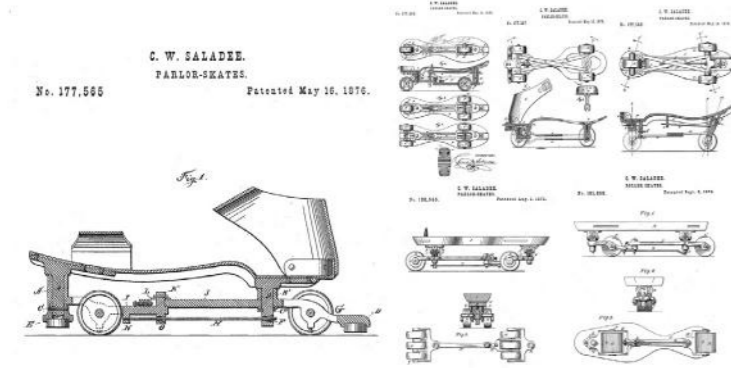

13. ábra A párhuzamos görkorcsolya fékének (toe stop) szabadalma 1964 G. K. Ware. (Mitskevichus, 2011)

A toe stop fékeket azonban nem csak fékezésre használják a korcsolyázók, hanem rugaszkodásra is. Főleg azokban a sportokban, ahol szükséges a gyors megindulás.

A görkorcsolyán alkalmazott fékek másik fajtájának feltalálója a szintén amerikai CYRUS WELLINGTON SALADEE, aki 1829-ben született Pennsylvániában. Saladee Adam és Julia Mueller hetedik gyermekeként látta meg a napvilágot. Feltaláló volt, kinek neve mellé több mint 200 találmány jegyezhető. A legismertebb találmányai között említhető a könnyű babakocsi és a Texas gőz eke (*Texas Steam Plough*). Sokat utazott, és amikor tehette magas cilindert viselt. Nagyon intelligens és excentrikus személy volt. Gyermeke nem volt, szinte minden idejét találmányainak szentelte. Ezek révén nagy vagyona tett szert, végül 1894-ben Freeportban szegényen, morfiom túladagolásban halt meg (Abel, 2012).

Saladee tehát a görkorcsolya fék 1876-os feltalálásával járult hozzá a sporteszköz fejlődéséhez, mely szabadalom után további megoldásokat is bejegyeztetett. Mindezek szintén nagyon jövedelmezőek voltak a számára.

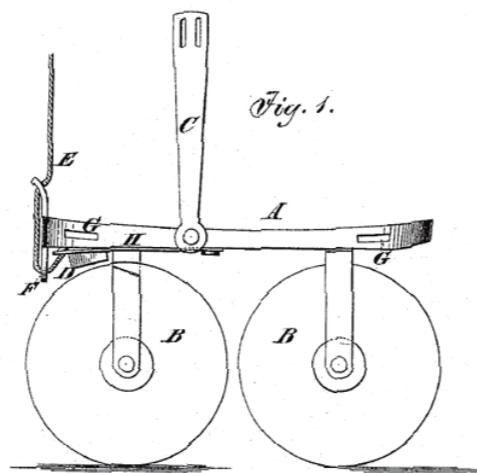

14. ábra A Saladee féle találmány, a fék - első (szabadalmi szám 177565) és további változatai (szabadalmi számok: 177565, 177566, 177.567, 177568, 180646, 181868) (Mitskevichus, 2011)

Az 1876-os év egyértelműen a görkorcsolya fékek feltalálásának éve volt, ugyanis egy másik igen érdekes megoldás született a görkorcsolyával való hatékonyabb fékezés eléréséhez. A № 182835 számú szabadalom egy bizonyos WILLIAM LOCKWOOD nevéhez fűződik. A mechanizmus alapvetően

eltér a Saladee rendszerétől. Lockwood elképzelése szerint a görkorcsolyázónak meg kell húzni egy kötelet, melyet korcsolyázás közben folyamatosan a kezében tart. A kötélet egy görgő segítségével egy gumipadot szorít a kerékhez, mely lassítja azt. A megoldás talán ismerősnek tűnhet, hiszen egy ehhez hasonló megoldás a prototípusa a kerékpár fékeknek, ill. a dörzskerekes dongómotorok is ezen az elven működnek csak fordítva (Mitskevichus, 2011).

W. LOCKWOOD.
PARLOR-SKATES.
No. 182,835. Patented Oct. 3, 1876.

15. ábra Lockwood zsinóros megoldású dörzsféke 1876 (Mitskevichus, 2011)

A GÖLYÖSCSAPÁGYAK FELTALÁLÁSA

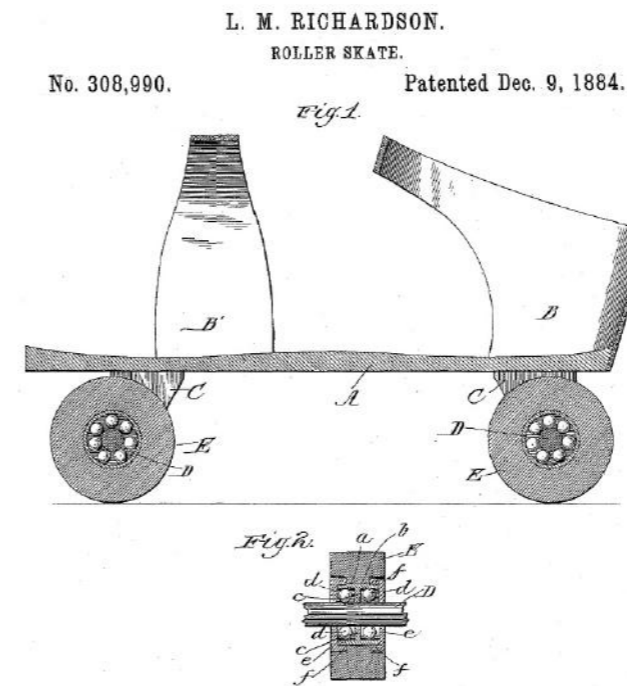
A görkorcsolyák fejlesztésének következő és egyben utolsó lépése volt a gölyöscsapágyak feltalálása és a kerekekben való alkalmazása. A görkorcsolyák kerekei az igénybevételtől, rázkódástól súrlódástól egy idő után elhasználódnak. A leginkább igénybevett terület a kerekek és azok a felfüggesztéshez való kapcsolódásának pontja volt. Ezek mentek tönkre először. Az ezernyolcszázados években a felhasznált anyagok ráadásul nem voltak speciálisan az adott feladatra fejlesztve, ezért elengedhetetlenül szükséges volt valami olyan megoldás használata, mellyel a kerekek élettartamát növelni tudták.

A hivatalos verzió némileg ellentmondásos arról, hogy ki találta fel a gölyöscsapágyat. Aki e gondolatot először papírra vetette és szabadalmaztatta JOSEPH GIDMAN volt 1852-ben. Olyan görkorcsolyát (roller skate) szabadalmaztatott, melybe elmélete szerint gölyös csapágygal csökkentett a súrlódás. A szabadalom bejegyzése után közel 30 évet kellett várnia, hogy lássa azt a gyakorlatban is alkalmazni.

Érthetetlen módon a szakkönyvek mégsem Gidmant említik, mint feltalálót, valószínűleg azért, mert ő csak elméletben alkalmazta. Ennek dicsősége két birminghami (Anglia) feltalálót WILLIAM BROWN-t, és JOSEPH HENRY HUGHES-t illeti meg, akik 1867-ben szabadalmaztatták görgőscsapágyas kerekekkel szerelt görkorcsolyát. Ezzel a kijelentéssel

nehéz vitatkozni, ugyanis nem fellelhető olyan forrás, mely egyértelműen bizonyítja, hogy az említett tény nem felel meg a valóságnak. Ezen eszközök feltalálásának gyakorlati jelentősége természetesen jóval túlmutatott akkori felhasználásának keretein.

A következő, aki találmányával hozzá tett a görkorcsolya fejlődéséhez LEVANT M. RICHARDSON, aki 1884-ben Chicagóban (USA) szabadalmi oltalmat kapott, az acélból készült gölyöscsapágygal szerelt kerékű görkorcsolyákra. Ez az újítás bevezetésével a gurulási élmény szintén nagymértékben javult (Mitskevichus A. , 2011).

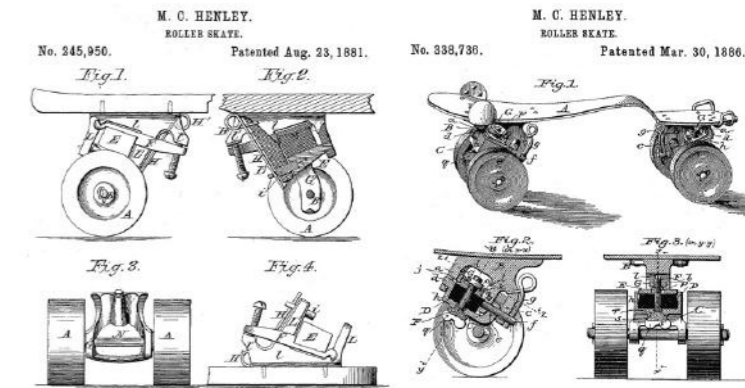
16. ábra A Richardson féle acél gölyöscsapágyakkal szerelt görkorcsolya. Szabadalmi száma: 308990. 1884 Chicago (USA) (Mitskevichus A. , 2011)

Később 1898-ban Richardson megalapítja a *Richardson csapágy és görkorcsolya gyárat (Richardson Ball Bearing and Skate Company)*. A gyár csapágyakat és görkorcsolyákat kezd gyártani és a korszellemnek megfelelően olyan görkorcsolyák fejlesztésébe kezd, melyek felvehetik a versenyt a lovaglással. Miután ugyanis lovagolni bármilyen felületen lehet, miért ne lehessen görkorcsolyázni is. Így kezdődik el a terep (*cross-country*) görkorcsolyák első fejlesztése (Mitskevichus A. , 2011).

A fenti jelentős fejlesztések hozzájárultak ahhoz, hogy az ezerekilencszázados évekre ismét fellendült az érdeklődés a görkorcsolyázás iránt. A kereslet felmérte a kínálatot és újabb feltalálók, vállalkozók szálltak be az „iparba”. A görkorcsolyák gyártása nagyüzemi méreteket öltött.

MICAJAH C. HENLEY az amerikai Richmondban már több ezer korcsolyát gyártott hetente. Ezek a *Henley* korcsolyák voltak, ez első csavarral állítható, tengelyelfordulás kemény-

séget szabályozó korcsolyák. Ez a megoldás a párhuzamos korcsolyákon létező, úgynevezett *Kingbolt* mechanizmus őse (Mitskevichus A. , 2011).

17. ábra Henley féle görkorcsolya szabadalom. Állítható tengelyelfordulási keménység. (Mitskevichus A. , 2011)

E kétsoros korik népszerűsége gyorsan nőtt Észak Amerikában és Európában. Hamar újra meghódították a korcsolya gyártó ipart is. Gyártásuk, népszerűségük okán túlsúlyba került. Néhány gyártó később folytatta az egy sorba rendezett kerekes korcsolyákat tervezését is, de ezt nem vették igazán komolyan.³⁴

A párhuzamos vagy quad korcsolyák fejlődése mellett természetesen a korcsolyázás történelméhez kapcsolhatóak azok a „vadhajtások” is melyek végül is zsákutcának bizonyultak, azonban ez nem von le jelentőségükből. ■

Folytatás és a teljes irodalomjegyzék a **Görkorcsolyázás története 2.** című cikkben.

³⁴ http://inlineskating.about.com/od/inlineskatinghistory/a/inline_timeline_2.htm

(DE MI LESZ VELÜNK) AZ OLVASÁS UTÁN (?)¹

„Mi, emberek nemigen látunk bele a világ, a dolgok lényegébe. Nincs betekintésünk például a szellemi alkotások valódi szerkezetébe, abba, hogy (például) a művészetekben, zenében, irodalomban igazán miről is van szó. Mégis, ha valaki bele tudja élni magát valamelyikbe, és érzi, sejti, talán a hátgerincében, hogy mi is ez a lényeg mondjuk Vörösmarty versében, akkor el tudja képzelni, még ha botfüllű is máskülönben, hogy – mondjuk – Beethoven zenéjében is erről van szó: és rögtön láthatja, hogy ezt a lényegét sem idő, sem tér, sem atomháború nem pusztíthatja el, olyasféleképpen, ahogy a derékszögű háromszögre vonatkozó tételeket vagy a hiperbola egyenleteit sem. Ez az ábra.”²

(Ottlik Géza)

Szerző:

FÚZFA BALÁZS

Titulus: habilitált egyetemi docens

Munkahely: Nyugat-magyarországi

Egyetem Bölcsészettudományi Kara

E-mail cím: fuzfa.balazs@chello.hu

Főbb kutatási területei: irodalomtörténet, irodalomtanítás

Érdeklődési köre, hobbjai: kosárlabdázás, futás, kerékpározás, utazás, olvasás, színház, komolyzene

Levelezési címe: 9700 Szombathely, Berzsenyi tér 2.

1.

Már-már az érthetlenséggel határos számomra, hogy miközben a digitális adathordozók és médiumok világában és magán a világhálón – vagyis a létez(het)ő legnagyobb betűtengerben – rohamléptekkel követik egymást az új és új események, szoftverek, technikai vívmányok, azonközben nem kevesen még mindig hisznek a lassú és elidőző olvasás „győzelmé”-ben, többségi érvényesülésében, az emberi viselkedést komolyan befolyásolni képes, sőt kizárólagos és üdvözítő erejében...

A „hívők” – akiket természetesen minden tisztelet megillet – általában megszállott pedagógusok, olvasáskutatók vagy

¹ A szerzőtől Pont Kiadónál 2012-ben megjelent Mentés másként c. kötetben szereplő tanulmány rövidített változata.

² OTTLIK Géza, A másik Magyarország = O. G., A Valencia-rejtély = <http://mek.oszk.hu/00900/00958/00958.htm> [2010. 01. 09.]

akár egyszerű olvasók, akik el sem tudják képzelni, hogy létezhetnek emberek, akik orcájukon szégyenpír nélkül ki mernek menni az utcára akkor is, ha nem olvasták a Bűn és bűnhődést vagy A kőszívű ember fiait. E „hívők” legfőképpen azon sajnálkoznak, hogy mi lesz az olvasással, illetve hogy a „mai fiatalok” miért nem olvasnak (eleget). Nézetem szerint azonban ma ez a „hozzáállás” nagyon-nagyon kevés a jövő megmentéséhez. Ma már elsősorban azon kellene meditatálnunk, hogy egyáltalán mit adjunk a fiatalok „kezébe” az olvasás helyett. Azon kellene gondolkodnunk, hogy vannak-e olyan eszközeink s ötleteink, melyek legalább részben pótolhatják a pótolhatatlant, azt a tevékenységet, mely az emberiség jelentős része – de nem egésze, ezt azért sosem árt hangsúlyoznunk – számára félezer éven keresztül egyre tömegesebb méretekben jelölte ki az önteremtés irányait, adta felemelő élmények sorát, s jelentett szórakozást.

Mielőtt továbblépnénk, szögezzük le, hogy eddig tulajdonképpen a szépirodalmi jellegű „betűolvasás”-ra gondoltunk, amikor a szót leírtuk, holott tágabb értelemben „olvasás”-on valójában a körülöttünk lévő világ megértését, valamennyi, érzékeinkkel felfogott jelrendszer dekódolását értjük. S ha eként fogjuk fel e kategóriát, máris derűsebb a kép, hiszen azt mondhatjuk, valójában minden „körülnézés” olvasás, illetve hogy önmagunknak a világban való legegyszerűbb meghatározása – vagy akár csupán tér- és időkoordináták mentén való definiálása egy éppen fennálló helyzetnek – valamiféle „olvasás” jellegű megértés eredményeképpen lehetséges. Kétségtelen azonban, hogy jelen esetben nem erről van szó, hanem éppenséggel a lineáris betűolvasás hegemoniájára és jövőjére kérdezzük rá. Sőt, még talán azt is hozzátehetjük, hogy vagy egyfajta jó értelmű nosztalgiával, vagy valamilyen ki nem mondott, csak a szavak mögött létező pozitív elvárással fogalmazódott meg az olvasás jövőjét e kötet címében is firtató szerkesztői kérdés.

Az olvasás – válaszolhatnánk röviden – egyszerűen azért (volt) olyan fontos nekünk, ma élő középgenerációknak és idősebbeknek, mert el sem tudjuk képzelni, hogy belső lelki tartalmaink, élményeink pontosabb rögzítésére és ezáltal való újraélésére, átadására más jelrendszerek is képesek lehetnek legalább ilyen hatékonysággal. Ezért számunkra az olvasásnak nincs alternatívája.

2.

Ma már aligha kétséges, hogy az emberi civilizáció alapvetően valamiféle – egyelőre jobb szó híján „képolvasás”-nak nevezett – erősen vizualizált és „egészleges” információszerzési módszer felé tart. A bonyolult és differenciált, de lineáris jelhalmozatoknak ugyanis – mint amilyen például egy kinyomtatott sorokból építkező könyvoldal – rendkívül fáradságos a „visszafejtés”-e. Sőt, a többszörös elvonatkoztatással létrejött grafikai jelsor újraért(elmezése, majd elvont és alinearís tartalommal való (újra)felruházása csak igen magas hibaszázalékkal lehetséges. E rossz hatásfokú – a Gutenberg előtti korhoz képest persze sokkal hatékonyabb, a digitálishoz viszonyítva azonban igen gyengén teljesítő – „jelrejtési” és megértési

Fotó: Pávilicz Adrienn

stratégiák helyett a jövőben sokkal inkább a vizuális megértés eszközeit mozgósító, egy-egy könyvoldalt például csak néhány részre (ezek lehetnek szöveg és kép egységei is) bontó és akként „megértő” stratégiák kerülnek majd előtérbe. Vagyis nem a Részek felől, azok összerakásával fogjuk dekódolni és megérteni az Egészt, hanem a folyamat megfordul: egészen tekintjük át az (elsősorban vizuális) információforrásokat. Sőt, invencióink és impresszióink alapján azonnal szelektáljuk is a jeleket és jelcsoportokat, s csak azokkal foglalkozik az agyunk tovább, amelyeket érdemlegesnek tart megjelenített s a másodperc tört része alatt felismerhető és dekódolható „részcscék” – a fentebb mondott részegységek részei – által. (Ilyesfajta szimbólumok például a fogyasztói társadalom márkajelzései, melyek alapján közvetlen érzékelés, kipróbálás, sőt, megtekintés nélkül azonnal képesek vagyunk [nem csak fogyasztói] döntéseket hozni a mindennapi életben. Ezeket az ikonokat, jel[zése]ket ráadásul egyfajta minőségi garanciaként fogjuk fel, holott egyre inkább csak a divat manifesztumai, illetve a csoportovatartozás és a csoporthierarchiában elfoglalt státusz jelölői.)³

Az olvasástanításnak e tendenciát nem észrevenni s nem alkalmazni hiba volna, hiszen ha továbbra is csak a „lassú olvasás” lineáris technikáira készítjük fel gyermekeinket az iskolában, mérhetetlenül sok időt és energiát pazarolunk el (elsősorban) az ő életükből. Felnöve ugyanis legfontosabb dolguk az lesz, hogy megtanuljanak eligazodni egy olyan (jel) világban, melynek alaptörvényei számos lényeges ponton különböznek az iskolában megtanulhatótól. Ez a jelvilág ugyanis elsősorban képekre alapozott és nem betűkre épülő, ez a jelvilág mindenekelőtt szabad asszociációkkal dolgozik, s nem szigorú és megmásíthatatlan törvények szerint működik, ez a

³ Gondoljuk meg, most is hány és hány ilyen, felhívó és azonosító ikonnal és (képi) szimbólummal vagyunk körülveve, s a design-nak milyen fontos szerepe van életünkben! Sőt, mennyire relatíve túlértékelt a piacon a formaművészek, a jelteremtők státusza stb. Egyszerűen azért, mert olyan jeleket-jelzéseket képesek létrehozni, amelyek gyors „olvasói”-fogyasztói döntéseket motiválnak.

mindenható. Vannak még egyéb varázslatok, nyelvek, melyek segítségével a létezés éppen ilyen differenciált megértése véghez vihető (hogy csak a legkézenfekvőbbekre utaljunk ismét, más vonatkozásban: zene, tánc, sport stb.). Nem ártana nekünk sem tanulnunk ezektől a kultúráktól: mindennek előtt megértést, türelmet a másik ember iránt,

jelvilág az állandó alkalmazkodásra tanít az egyre gyorsabban változó világban...

Az irodalom tanítását illetően pedig elodázhatatlanul szembe kell végre nézni a legfontosabb kérdéssel: ha az irodalom nem tudja beláttatni a társadalommal s benne a döntéshozókkal saját nélkülözhetetlenségét, akkor megkérdőjeleződik az oktatási rendszerben elfoglalt jelenlegi, viszonylag erős pozíciója. (Valljuk meg: Magyarországon a nyugati iskolarendszerekhez képest még ma is túlréprezentált az irodalom, s főképpen az irodalomtörténet tanítása.) A pozitívista irodalomtanítás kreativitást nélkülöző felfogásától haladéktalanul el kell szakadni, hogy ezt a jelentékeny szerepet megőrizhessük, mert különben – ismételjük – a tantárgy léte kerül veszélybe, mivel végképp eltávolodik a mindennapoktól, s ekkor lehetetlenné válik a főt mondott beláttatás.

Ha ugyanis percekben belül nem történik meg az elszakadás az irodalomtörténet-tanítástól a tematikus, problémacentrikus és/vagy élményközpontú oktatás felé, akkor végképp önmagunk – ti. az irodalomtanítás – státuszcsökkenésével, eljelentéktelenedésével, sőt megszűnésének lehetőségével (és rémálmával) kell szembenéznünk. Ha nem veszi át az írók életrajzának helyét és szerepét a tankönyvekben és a tanítási-értékelési folyamatban – már holnapot! – néhány fontos emberi és aktuális érték, mint első renden a környezettudatosság és a szolidaritás megjelenítése az irodalmi művekben, ha nem kerül sor a nemek szerinti tematizációk bevezetésére az irodalomtanításban, illetve a serdülőket erősen érdeklő témák szerinti tananyag-átrendezésre (csak példaképpen: zene, zene, zene, , sport, sport, a teremtés kérdései általában, a világegyetem és létezés titkai, az erotika, a homoszexualitás stb.), akkor nem nehéz megjósolni ez ezer sebből vérző magyartanítás szomorú összeomlását.

3.

Aligha kell bizonygatni, hogy ezen a Földön olvasás, sőt, olvasni tudás nélkül is leélhető boldogan egy emberi élet. Még azt sem kell bizonyítani, hogy az emberiség jelentős részével ez ma is így történik – mégpedig úgy, hogy ők e képességnek a hiányát sem érzékelik. A varázslat, amelyet az olvasás az európai kultúrában nevelkedett ember számára jelent, nem

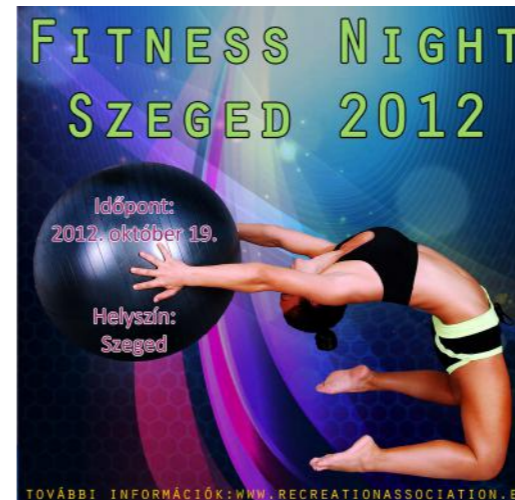
örülni tudást, a jelenben való benne-létezés teljességélményét (ne feledjük: az olvasás kitágítja ugyan az idő „függőleges dimenziói”-t a múlt és a jövő képzeteivel, de megszünteti a térérzékelés tágasságát a zenével, a tánccal vagy a sporttal szemben!).

Hogy lesz-e „azután” – ti. „olvasás után” –, még csak sejthető. A kérdés, hogy végképp megszűnik-e az emberi információszerezés és kultúrabefogadás folyamatában a közvetítő médiu-mok szerepe, mert eme közvetítés – vagyis a tanulás és tapasztalatszerzés maga – egyszer majd egészében fiziológiai síkra tevődik át, nemrég még a sci-fi-irodalom kedvelt témája volt. Ma már vannak erre sikerrel biztató kísérletek, egyelőre kicsi, de jelentős eredmények. Lehetőséges akár az is, hogy tablettával szedjük majd magunkba minden olimpiák eredménytáblázatait vagy a csillagászat eredményeit s a Beethoven-szimfóniák kottáit. Nem lehet kizárni azt sem, hogy pár évtized múlva sikerül kiküszöbölni az emberi egyenlőtlenségek legfontosabbikát, a születésből eredőt úgy, hogy mégsem válunk egymás klónjává. De azt az érzelmi-szellemi-érzelmi örömet, melyet a megnyert verseny után legördülő könnycsepp reszketése vagy a végtelenbe ívelő tekintet csillogása okoz egy új meteor felfedezésekor, melyet egy színházi előadás katarzisa, egy Vörösmarty-vers borzongató megértése a hátgerincben, egy Móricz-regényben való elmerülés boldogsága hoz létre, továbbra is csak úgy érhetjük el, ha „olvasni” tudunk. Ám elsősorban talán nem is a betűkben, hanem a végtelen égbolt csillagainak és a közeli porszemek egymáshoz képest való létezésének viszonyrendszereiben. Egymás tekintetében. Mert ehhez képest végül is a betűolvasás csak másodlagos része(se) a teremtésnek – ami persze nem baj, csak „ténymegállapítás”, hisz hasonlóképpen „működik” minden művészet és vallás is. A tekintetek világosságának megértésében nélkülözhetetlen és fontos szerepe volt, van és lesz a betűkre alapozott kultúrának, de nem kétséges, hogy e tekinteteket most már más horizontok felé is ki kell nyitnunk. Hogy ne csak nézzük, hanem látva lássuk is a körülöttünk lévő világot s a benne otthonát kereső, a másik megtalálásában és a teljesség kibetűzhetőségében örökölni reménykedő embert. ■

FITNESS NIGHT

A program ötlete már régebben megfogalmazódott bennünk, de sokáig csak porosodott egy képzeletbeli fiók alján. Idén ezt az ötletet leporoltuk és a mostani formájára írtuk. Célunk az, hogy a fitness és wellness szolgáltatások ezen az egy éjszakán mindenki számára elérhetőek legyenek, minimális ráfordítással. A fitness termék mellett több wellness-szel foglalkozó intézményt is megkerestünk, hiszen mint fogalom, összetartoznak (Fitness: életforma, melyben nagy szerepet kap a sportos életmód, az esztétikus külső, egészséges életmód; Wellness: olyan életforma, amely a test, lélek és a szellem optimális állapotát kívánja elérni az egészséggel kapcsolatos tudás megszerzésével és a egészségi állapot kedvező befolyásolásával), így minden korosztály megtalálja a számára legjobb szolgáltatást, kezdve a fiatalos zumbától, crossfit-től, a jógán át a különböző szaunákig és fürdőig. További részletek a Fitness Nightről hamarosan a honlapunkon.

SZOMBATHELYI LÁTOGATÁS

2012.08.26 – án három napos látogatásra, Szombathelyre érkezett a KERT vezető testülete. A látogatás célja volt, egy újabb „mag elvetése a KERT-ben”, vagyis a Szombathelyi Kreatív csoport létrehozása. A szakmai programok a szellemi rekreáció jegyében indultak. Ennek keretében a KERT tagok az első nap megtekintették az immáron 13. alkalommal megrendezett Savaria Történelmi karnevált, ahol érdekes programokon vehettek részt. A látogatás hétfőn tovább folytatódott a régió rekreációs lehe-

Szerző:
ERDŐS TÍMEA

Fotó:
KONCSOL CSILLA

tőségeinek megismerésével. Elsőként eljutottak a Bükfürdőn található Kristálytoronyba. A Magyarországon egyedülálló, - 17 méter magas, 35 méter széles, 90 elemet tartalmazó - kristályszerkezetű, háromszintes, legmodernebb technológiával összeállított, látványos mászó és kalandpálya szolgáltatott izgalmakat a KERT vezetősége számára.

A sikeres „túlélés után” az itt tartózkodás a Büki gyógyfürdőben folytatódott. A fürdőbejárást egy speciális rekreációs program az aquabike követte, mely a fürdő aktív wellness szolgáltatásai közé tartozik.

Az instruktor által vezetett programon – a KERT tagok állóképességüket és ügyességüket felhasználva hajtották a „kétke-rekúket”. A vízben történő tekerést különböző karmozgásokkal, hasizomgyakorlatokkal egészítették ki.

A teljes beszámolót és a látogatás során készült képeket megtekinthetik honlapunkon.

www.recreationassociation.eu

ÉLETVITELI ÉS REKREÁCIÓS KLUB

Vége a nyárnak, újra itt az ősz, ezzel együtt pedig újra Életviteli és Rekreációs Klub. Következő előadásunkban egy olyan témát érintünk, mely minden korosztályt érint, hiszen a társadalom minden tagja ki van téve a dohányzás káros hatásainak. Az Életviteli és Rekreációs Klub őszi szemeszterének első előadásának a címe: Dohányzási szokások Magyarországon- múlt, jelen, jövő. Előadónk Dr. habil Paulik Edit tanácskezelő egyetemi docens. Az előadás 2012. szeptember 26-án, szerdán 18 órától veszi kezdetét Szegeden a „Vasút a gyermekekért” Alapítvány Diákotthonában!

FOLYAMATOS MEGÚJULÁS

Megújult külsővel, de változatlan címmel még mindig várjuk a honlapunkra látogatókat. Már elérhető médiatárunkban Harmónia magazin címmel, a KERT és a TKTV hetente megjelenő közös műsora, valamint egy teljesen új menüponttal gazdagodott honlapunk, amire kattintva az Életviteli és Rekreációs Klubról kaphatunk érdekes információkat.

www.recreationassociation.eu, www.facebook.com/rekreacio

SZILVER, DE MÉGIS ARANY

Magyarország legeredményesebb versenytáncosa

Szerző:
VARGA-TÓTH TAMÁS

Fotó:
www.idafoto.hu

Bár otthon nem volt a sportolásnak nagy hagyománya, a kiegyensúlyozott családi körülmények között felnövő ifjoncot mégis vonzotta a sport szeretete. Már általános iskola második osztályában elkezdett teniszezni, és egészen a középiskoláig űzte is ezt a sportágat. Ekkor azonban a városi körülmények hatására abba kellett hagynia a teniszezést serdülő korában. A változást az egyik teniszbarát hozta számára, aki megismertette vele a táncot. A fiatal ember eddigre már elvégzett egy táncanfolyamot 1993 nyarán, és őstől már a Szentesi Szilver TSE-ben táncolt. S bár az 1993-tól 1997-ig tartó időszakban a sikerek elkerülték, ezután mégis beindult a szekér. Azóta világbajnoki harmadik hellyel büszkélkedhet, továbbá második helyezést ért el a világkupán a harmincegy-

„A tánc az életem szerves részévé vált már, nem tudom még, hogy milyen lesz majd nélküle” – mondta a 19 éves táncoló László Csaba, akinek minden idejét a tánc teszi ki. Ha épp nem az évi 50 verseny egyikén van, akkor táncot tanít és további magánórákat vesz, hogy tökéletesítse mozdulatait a táncparketten.”

szeres magyar bajnok. Példakép rovatunk alanya Magyarország legeredményesebb táncoscsapata, László Csaba.

„A tánc az életem szerves részévé vált már, nem tudom még, hogy milyen lesz majd nélküle” – mondta a 19 éves táncoló László Csaba, akinek minden idejét a tánc teszi ki. Ha épp nem az évi 50 verseny egyikén van, akkor táncot tanít és további magánórákat vesz, hogy tökéletesítse mozdulatait a táncparketten.

Számára a rekreáció igen tág fogalom. Minden, ami nem tánc, vagy tanítással kapcsolatos belefér ebbe a kategóriába. – Mivel nagyon sokat vagyok a nap folyamán talpon, így a passzív pihenési formákat kedvelem legjobban, amik nem túl igénybevevők. Szeretek például társasággal moziba járni, vagy egy hétfői családi ebéd is nagyon jó tud lenni, amikor együtt tudunk lenni és csak beszélgetünk, vagy az otthoni játékkonzollal is ki tudok egy időre kapcsolni. De ha éppen belefér az időbe, akkor mi táncosok el szoktunk járni közösen focizni, kosarazni, de már bowlingoztunk is együtt. A tánc mellett a tenisz is megmaradt, és időről időre szoktunk páran hódolni ennek a sportnak is – mondta el a harmincegyszeres magyar bajnok.

Nem utolsó sorban pedig kiemelte, hogy a mindennapi életben a rekreáció, és azon belül is a tánc, fontos szerepet játszhat nem csak a stressz leküzdésében, hanem már a gyermekkori helyes mozgás kialakításában is – Minden sport tulajdonképpen a koordinációt, és a koncentrációt fejleszti. Ezekre alapul

a tánc is. A Szilver Alapfokú Művészetoktatási Intézmény vezetőjeként első kézből tapasztaljuk kollégáimmal, hogy általános iskolás gyerekek mennyire nincsenek tisztában olyan fogalmakkal, mint például, előre, hátra, vagy éppen a jobb és a bal közötti különbséggel. Sajnos elmondható, hogy az iskolából a gyerekek egy része a mozgáskoordináció teljes hiányával érkezik hozzánk, pedig a testnevelés óra éppen ez ellen lett bevezetve. A gyerekeknek a tánc nem csak azt tanítja meg, hogyan mozogjanak, hanem figyelmet és koncentrációt is fejleszt, amik az élet későbbi szakaszaiban a boldoguláshoz elengedhetetlenek lesznek.

A művészetoktatási intézményhez szorosan kapcsolódó Szatmári-Nagy Szilvia vezette szentesi Szilver TSE jövője László Csaba szerint ígéretes tűnik. – Nem panaszkodhatunk a régióra utánpótlás szempontjából, hiszen nagyon sok táncossal dolgozunk. Mi vagyunk az ország legnagyobb klubja 120 igazolt táncosunkkal, és több ezren foglalkoznak hobbi táncosként is. Bizom benne, hogy a tehetségeket ki tudjuk emelni, és egyengetni tudjuk útjukat, hogy legalább olyan, ha nem jobb, eredményeket érhesse el, mint mi -. Ezt a bázist olyan kezdeményezésben való részvétellel próbálja növelni a szentesi intézmény, mint a Tánciskolák Éjszakája, mellyel remélhetőleg további fiatalokat csábít majd, hogy megismerkedjenek a táncos világgal. ■

ÉLETRAJZ:

László Csaba Szentesen született 1981. május 13-án. A Corvin Mátyás Vendéglátói Szakközépiskolában érettségizett Hódmezővásárhelyen, diplomáját modern táncszakon szerezte a Magyar Táncművészeti Főiskolán 2004-ben, illetve 2008-ban elvégezte a közoktatási vezető képzést a Juhász Gyula Pedagógusképző Karon a Szegedi Tudományegyetemen. Első táncversenyén 1993 októberében vett részt. Eddigi karrierje során 5 párral dolgozott: Kovács Judittal, Németh Anikóval – akit később feleségül is vett- vele 5 ifjúsági és 5 felnőtt aranyérmét szerzett, Szógi Szilviával és Mikes Annával is 10 aranyat szerzett felnőtt párosban, jelenlegi párjával Páli Viktóriával is elhódította már egyszer a dobogó legfelsőbb fokát. Mostani párjával a 2013-as világtáncversenyre készülnek. Emellett a Szilver Alapfokú Művészetoktatási Intézmény vezetője, és a Magyar TáncSport Szakszövetség Sportolói Bizottságának tagja.

Fotó: Koncsol Csilla

Lengyel Attila: Márkázás szerepe hazánk turizmusában

Absztrakt: A cikkben secunder kutatásokra támaszkodva bemutatom a turizmus és fejlesztésének minőségi aspektusait és a turisztikai desztináció márkafejlesztésének elméleti alapjait. Bemutatom hazánk turisztikai márkarendszerét, melyet ábrán szemléltetek. A különböző hazai és nemzetközi turisztikai adatokat grafikusán ábrázolom. Lineáris előrejelzési trendet számítottam, mely megmutatja a jövőben várható keresleti és kínálati prognózist.

Kulcsszavak: turisztikai márka, minőség a turizmusban, turisztikai trend

Szerző:

LENGYEL ATTILA

Titulus: gazdasági tanár

Munkahely: Szolnoki Főiskola Turizmus

Vendéglátás Tanszék

E-mail cím: latila@t-online.hu

Főbb kutatási területei: Márkázás, fenntartható turizmus

Érdeklődési köre, hobbi: zene, versírás

BEVEZETŐ GONDOLATOK:

A turizmus a világgazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata. Bár a 2009-es válságban a Világ turistaérkezéseinek a száma 4,4%-kal csökkent az előző évhez képest, a 2010-es évben a turistaérkezések száma 938 millióra nőtt, mely 6,6%-os forgalombővülést jelentett.

A turizmusban egyre inkább a magas minőségű szolgáltatások iránti növekvő keresletet tapasztalhatjuk. A jövőben az európai turisztikai desztinációk termék és márkafejlesztését a magas színvonalú, minőségi szolgáltatásokra, az innovatív termékekre, a jó ár-érték arányra kell alapozni.

A turizmusban az egyediség, az egyedi arculat és turisztikai márka napjainkban a versenyképesség egyik legmeghatározóbb eleme. Mára nem csupán a mediterrán homokos tengerparti desztinációk és egzotikus helyek jelentik a vonzerőtényezőt a turisták számára hanem egyre inkább megnő a kereslet

azok iránt a desztinációk iránt is, melyek egyediségükkel valami újat vagy újszerűt tudnak nyújtani.

A MINŐSÉG ÉS SZEREPE A TURIZMUSBAN

A Magyar Értelmező Kéziszótár definíciója szerint a minőség: a dolgok lényegét jellemző tulajdonságok összessége, mely filozófiai megközelítést jelent. Másként értelmezve a minőség: valaminek az értékelését is magába foglaló jellege. (Juhász és mtsai, 1975, 960.p.) Tulajdonságok halmazát jelenti az utóbbi definíció, ami utal arra, hogy a minőség összetett kategória. Az értékelhetőség arra utal, hogy a minőség „értékhordozó”. A minőség és érték szoros kapcsolatát hangsúlyozza a Révai Nagy Lexikon is, mely szerint minőség: a forgalomban lévő áruk azon tulajdonságainak összessége, melyek az illető áruk értékére hatással vannak. (Vadász, 1993, 786.p.) A WTO 1998-as krakkói nemzetközi konferenciáján –melynek címe: Strategies for Excellence and Quality in Tourism- kiemelte a minőség szerepét a turisztikai szolgáltatások és termékeinek fejlesztésében. A turisztikai versenyképesség elemeként a minőségi turisztikai kínálatot nevesítették, és a reális árakat, mely az ár-érték vagy ár-szolgáltatás arányra utal. <http://hu.wikipedia.org/wiki/min%91s%A9g>

A minőség elérésének eszközei közül többek között kiemelték a hitelességet, az eredetiséget, a standard-ek kidolgozását és a turizmus fenntartható fejlesztését.

A WTO Minőség Programjának igazgatója a turisztikai minőséget „a fogyasztói igények elfogadható áron történő, legális kielégítése”-ként definiálta (Halassy, 1999.). Közismert, hogy a fogyasztói igények állandóan változnak, ezért a minőség elemei sem állandóak, melyeket a turisztikai fejlesztések során figyelembe kell venni.

Abstract: In the article based on secondary research methods different qualitative aspects of tourism development are presented as well as theoretical foundations of destination branding. The brand system of Hungarian tourism is illustrated by a chart. The domestic and foreign tourism data is shown in the form of graphs. A linear trend forecast was calculated to show anticipated demand and supply for the future.

Keywords: tourism brand, quality in tourism, tourism trend

„ A turizmus változásai, a termékek és desztinációk közötti versengés és a turisták elvárásainak és szokásainak alakulása miatt a turisztikai desztinációkat kereskedelmi márkaként (brand) kell kezelni. A márka imázsa óriási jelentőséggel bír a turisztikai desztináció sikerében, mely jelentős hatást gyakorol a fogyasztók viselkedésére.”

Az Országos Idegenforgalmi Bizottság létrehozta a Magyar Turizmus Minőségi Díjat a turizmus és vendéglátás területén működő szállodák, éttermek részére. A díjat először 2004-ben adták át. Hét év óta 171 szolgáltató jelentkezett, melyek közül 147 teljesítette a feltételeket. A díj 3 évre szól, a minőséget közben ellenőrizhetik és amennyiben nem megfelelő a szolgáltatás színvonala visszavonásra kerülhet. (<http://www.turizmus.com>) A díj garanciát ad arra, hogy az adott szolgáltató megfelel a kategóriáján belül elvárt követelményeknek mind a vendég, mind pedig a szakma számára. A turisztikai szakma legfőbb érdeke és célja, hogy hazánk a nemzetközi piacon, mint márka jelenjen meg. Egy vonzó turisztikai desztináció márka eléréséhez feltétlenül szükséges a megbízható színvonalú szolgáltatások garantálása. Egy ország, mint turisztikai termék, tulajdonképpen tevékenységek és sokszínű szolgáltatások összessége. A szolgáltatási lánc minden egyes „láncszeme” befolyásolja a turisták hazánkról alkotott véleményét, ezért ezek minősége döntő fontosságú.

2006-ban létrehozták a „Jász-Nagykun-Szolnok Megye Turisztikai Védjegye” címet, amelyre a megyében működő turisztikai szolgáltatók pályázhatnak. Hasonlóan a Magyar Turizmus Minőségi díjhoz ez a cím is 3 évre pályázható. Az értékelés szempontrendszerére kiterjed a termék-szolgáltatás helyszínére, környezetére, magára a termékre és szolgáltatásra illetve annak marketingtevékenységére. Jász-Nagykun-Szolnok megyében is felerősödött a minőség iránti igény a turizmus területén. Megállapítható, hogy a megye fontosabb turisztikai desztinációi és pályázói felismerték a védjegy pályázat marketing jelentőségét. A „minőség-tudat” egyre meghatározóbb a kevésbé frekvenciált turisztikai desztinációk körében is. (Könyves at all. 2006)

A turizmus változásai, a termékek és desztinációk közötti versengés és a turisták elvárásainak és szokásainak alakulása miatt a turisztikai desztinációkat kereskedelmi márkaként

„A márka egy név, kifejezés, jel, szimbólum, design vagy ezek kombinációja.”

(brand) kell kezelni. A márka imázsa óriási jelentőséggel bír a turisztikai desztináció sikerében, mely jelentős hatást gyakorol a fogyasztók viselkedésére. Azok a turisták, akik először keresnek fel egy desztinációt, és általában korlátozott információval rendelkeznek az adott helyről, nagyobb eséllyel választják azokat az „új” desztinációkat, amelyek erőteljes, pozitív, egyedi és jól felismerhető imázssal rendelkeznek (Asunción Beerli, Josefa D. Martín 2004). Így tehát a márka és az egyedi arculat jelentősen befolyásolja a turisták desztináció választását.

„A márka egy név, kifejezés, jel, szimbólum, design vagy ezek kombinációja. Célja, hogy az eladó vagy eladók egy csoportjának termékeit vagy szolgáltatásait azonosítsa és megkülönböztesse őket versenytársaiktól.” (Kotler, 1999.) Napjainkban fontos, hogy az erősödő piaci versenyben hazánk képes legyen az egyediségeinkre alapozva egy olyan erős márkát kialakítani, mely alkalmas arra, hogy versenytársaktól megkülönböztessen bennünket.

A márkacikkek egyik definíciója: „termékek vagy szolgáltatások, amelyek a vevő hasznára kialakított össze nem téveszthető teljesítményeket, standardizált és mindig hasonló minőségben kínálnak.” (KAMINSKY, 1999: 152, in: Horkay, 2003). Ez a definíció a vevőt, a vevő igényeinek kielégítését és a termékek és szolgáltatások minőségi paramétereit helyezi a középpontba.

A márkapolitika a vevők számára olyan felismerhető teljesítményeket illetve ezeknek a megjelölését takarja, amely vállalat specifikusan újra felismerhető (Bruhn, 1994.). Ezt a márkapolitikát jól példázzák a sikeres szállodalánccok (Danubius, Hilton, stb.), akik a marketingtevékenységükben a tagszállodákban újra felismerhető vállalat specifikus teljesítményeket hangsúlyozzák.

A fogyasztó sok esetben nem terméket vagy szolgáltatást, hanem márkát vásárol. Egy márkához a fogyasztó vagy vendég mindig egy feltételezett és egy elvárt minőséget kapcsol. A turisztikai piacon így azok a szolgáltatók lesznek a legeredményesebbek, akik leginkább kielégítik a vendégek igényeit. A vásárlási döntés nem mindig azon szolgáltató javára történik, amely a legmagasabb színvonalú turisztikai kínálattal rendelkezik, sokkal fontosabb ennél a kedvező ár-szolgáltatás arány. (Scherlag, 2000.)

A desztináció mint márka, azaz a márkadesztináció: egy név, egy kifejezés, jel, szimbólum, design, ill. ezek kombinációja, amely a vendégek preferenciái alapján speciális és össze nem téveszthető turisztikai célú teljesítményeket (termékeket

és/vagy szolgáltatásokat) standardizált és mindig hasonló minőségben kínál. Célja, hogy egy turisztikai célterület termékeit azonosítsa és megkülönböztesse azokat a konkurens desztinációktól, így ezek desztináció-specifikusan újra felismerhetővé válnak (Horkay 2003).

A „desztinációk nemzeti és nemzetközi versenyében” csak azok a turisztikai célterületek és régiók sikeresek, amelyek a megcélzott célszegmens preferenciáit és a legsikeresebb nemzetközi desztinációk tapasztalatait (benchmarking) a középpontba állító, innovatív minőségi turisztikai termékfejlesztést világos és konzekvens pozicionálási és differenciálási stratégiával ötvözik. A professzionális turisztikai márkapolitika (márképzés és márkamenedzsment), a kínálati profil egyedivé tételének adekvát versenyesszöve, komoly kitörési pont és egyúttal stratégiai feladat is valamennyi desztináció menedzsmentje számára: csak az a turisztikai desztináció számíthat a versenyben maradandó sikerre, amely mint turisztikai márka összetéveszthetetlen, más desztinációval nem helyettesíthető turisztikai márkaterméket kínál, megjelenésében vonzerőt sugároz, érzelmeket közvetít és megfelelő szintű ismertséget képes felmutatni. (Horkay 2003).

HAZÁNK TURISZTIKAI MÁRKÁJA

Hazánkkal a külföldi turisták sok esetben a turisztikai tájainkat, Budapestet, gyógyfürdőinket, Balatont, Hortobágyot, a puszta programokat, a bort, a gulyást és a népi kultúrát társítják. Mivel hazánknak már van egy image-je, külső megjelenése, ezért talán a márkázással nem kell teljesen új arculatot kialakítani, hanem a meglévő elemekre alapozva megújítani, és újrapozicionálni szükséges azt.

Az erős márka kritériumai:

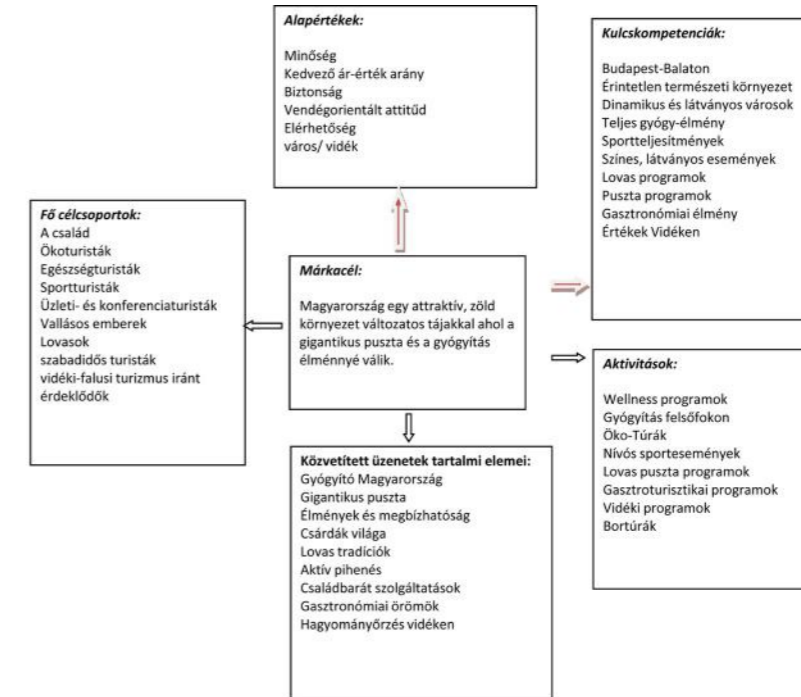
- A márka – kihívás („élre-húzás”)

Értelmezésünk szerint a márka akkor erős, ha annak alapja a „jószág”-on túlmenően (a jószág önmagában nem elég) a más, a különleges, vagyis a márkának figyelemre méltónak kell lenni. A márka megjelenít „valamit” és nem sok mindent, ami hazánk vonatkozásában azért kihívás, mert sokszínű élménykínálattal rendelkezik.

- Szinergiát teremt, összehangol

A márka ne csak a szakembereknek legyen fontos, hanem a turisztikai szolgáltatóknak is igazodási pontot jelentsen, és a lakosság is azonosulni tudjon vele, magáénak érezze.

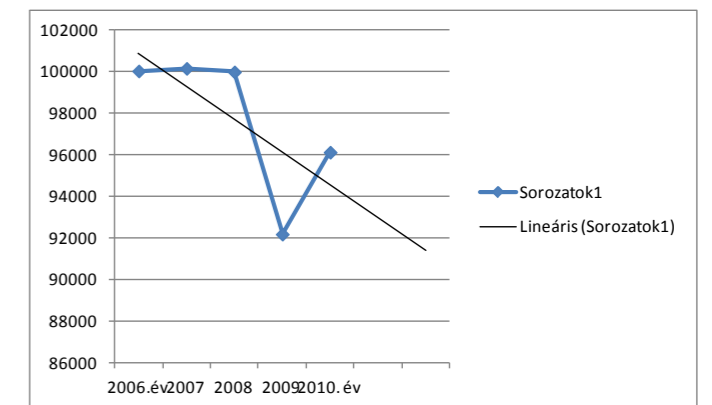
- Teret nyújt a kreativitásra
- Stabil viszonyítási pontot jelent
- Képes kezelni a változó környezetet.

1. ábra. Hazánk turizmusának márkarendszere

NEMZETKÖZI TURISZTIKAI TRENDJEI

Bár a gazdasági válság egyik nagy vesztese a „turisztikai” iparág volt, az alábbi ábrán látható, hogy a 2009-es évben a világon a turistaérkezések száma csökkent, a 2010-es évben már keresletbővülést mutat. Az adatok illeszkedést mutatnak a 2009-es megtorpanás ellenére a lineáris előrejelzési trendvonalra. Így a turisztikai piacon prognosztizálható a keresletbővülés.

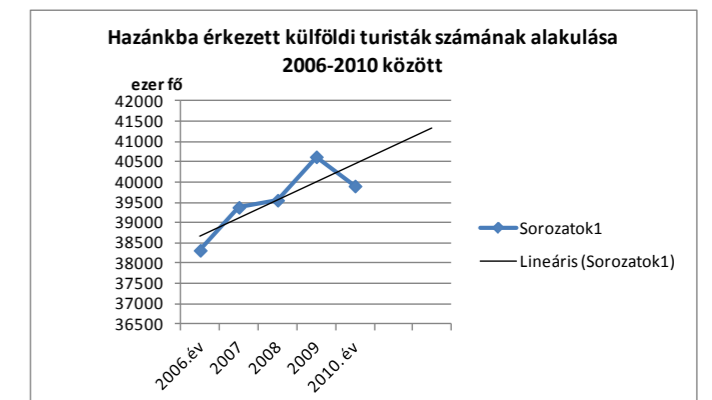

2. ábra. A világ turistaérkezéseinek alakulása Forrás: UNWTO

HAZÁNK TURISZTIKAI TRENDJEI

A hazánkba érkezett külföldi turisták száma 2009-ig folyamatos keresletbővülést mutat. 2010-ben azonban kevesebb külföldi választotta hazánkat, melynek oka lehet egyrészt az erősödő piaci verseny a turisztikai desztinációk között, másrészt válság elhúzódása. A válság hatásaként megfigyelhető sok országban a belföldi kereslet növekedése, hiszen sokan úgy döntöttek, hogy közeli (hazai) uticélt választanak. A lineáris előrejelzési trend azt mutatja, hogy a hazánkba érkező külföldi turisták számában növekedés prognosztizálható. A növekvő verseny is felhívja a figyelmet a márkázás szerepére és jelentőségére. Fontos, hogy hazánk egy egységes ernyőmárkával és azok almárkáival megkülönböztesse magát a versenytársaktól és ez a márka vonzó legyen a külföldi turisták számára.

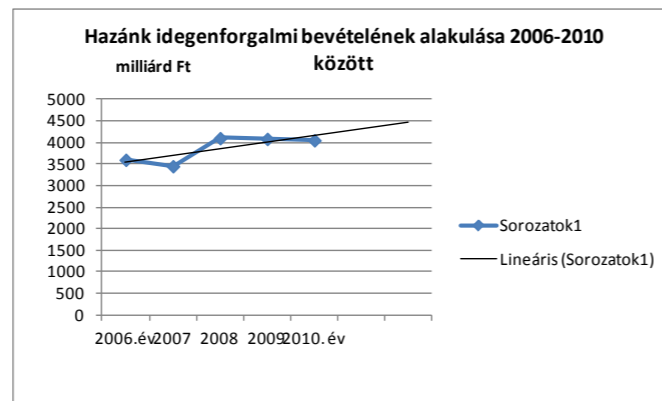
A hazánkba érkezett külföldi turisták száma is növekedést mutat a 2006-2010-es vizsgált időszakban. A válság ellenére is növekedett a vendégéjszakák száma, ami pozitív várakozásnak enged teret. Bár 2010-ben kevesebb külföldi turista érkezett a 2009-es évhez viszonyítva, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma növekedett a 2009-es évhez képest,

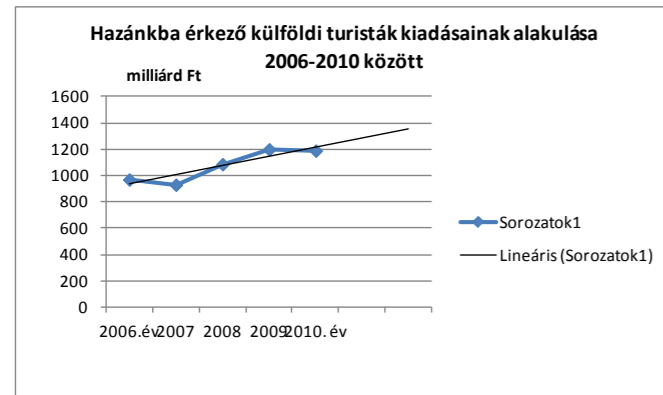
3. ábra. Hazánkba érkezett külföldi turisták számának alakulása 2006-2010 között forrás: Jelentés a turizmus 2006-2010 évi teljesítményéről (KSH 2006-2010)

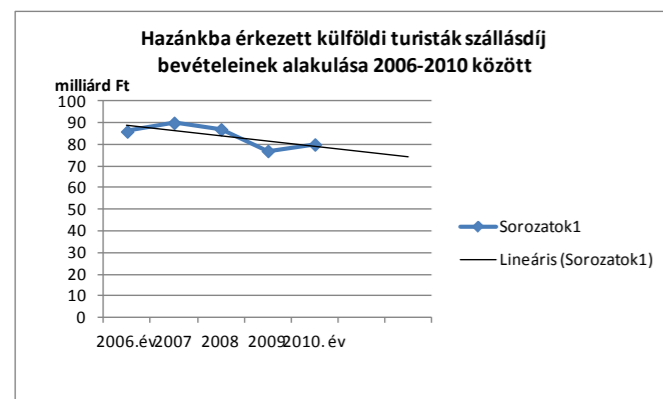
4. ábra. Hazánkba érkezett külföldi turisták által eltöltött vendégéjszakák számának alakulása 2006-2010 között. forrás: Jelentés a turizmus 2006-2010 évi teljesítményéről (KSH 2006-2010)

7. ábra. Hazánk idegenforgalmi bevételeinek alakulása 2006-2010 között. forrás: Jelentés a turizmus 2006-2010 évi teljesítményéről (Ksh 2006-2010)

5. ábra. Hazánkba érkezett külföldi turisták kiadásainak alakulása 2006-2010 között. forrás: Jelentés a turizmus 2006-2010 évi teljesítményéről (KSH 2006-2010)

6. ábra. Hazánkba érkezett külföldi turisták szállásdíj bevételeinek alakulása 2006-2010 között. forrás: Jelentés a turizmus 2006-2010 évi teljesítményéről (KSH 2006-2010)

Hazánk márkázásával cél lenne, hogy biztosítsa Magyarország turisztikai desztináció márká hosszú távú piaci sikereit, a megjelenő márkaértékek a turisták elégedettségét növeljék, a turisztikai desztináció versenyképességét erősítsék.

ami azt jelenti, hogy az átlagos tartózkodási idejük nőtt. Az előrejelzési trend azt mutatja, hogy a hazánkba érkező külföldiek által eltöltött vendégéjszakák számában további növekedés várható.

A hazánkba érkezett külföldi turisták kiadásai növekedtek a 2006-2010-es vizsgált időszakban. Az előrejelzési trend is további növekedést prognosztizál. A költség növekedésének egyik oka a turisztikai szolgáltatások áremelkedéséből adódik, másrészt a külföldiek átlagos tartózkodási idejének növekedéséből ered.

A hazánkba érkezett külföldi turisták által generált szállásdíjbevételek csökkentek 2006-2010 között és további csökkenés várható.

Hazánk idegenforgalmi bevétele 2006 és 2010 között növekedett, melyben további növekedés prognosztizálható.

A válság és a turizmusban fokozódó piaci versenyhelyzet felhívja a figyelmet a márkázás szerepére és jelentőségére.

Hazánk márkázásával cél lenne, hogy biztosítsa Magyarország turisztikai desztináció márká hosszú távú piaci sikereit, a megjelenő márkaértékek a turisták elégedettségét növeljék, a turisztikai desztináció versenyképességét erősítsék.

A márkagondozás – és fejlesztés folyamatában fontos figyelembe kell venni a turisták, a turizmusban érintett gazdasági szereplők, kkv-k, a civil szervezetek, önkormányzatok szempontjait is.

Magyarország turisztikai desztinációként kell, hogy egy-séges arcot, megjelenést mutasson a célcsoportjai felé, amely alapján könnyen beazonosítható, és szerethető lesz a márkaképzés eredményeként. Az újrapozicionálással az új struktúrában, a termékfejlesztés eredményeként létrejövő turisztikai desztináció az egyediséget mutató termékjellemző-ivel márkává alakítható. Célja e folyamatnak a megtervezése, az alapelvek meghatározása. A terv alapján létrejöhet egy új márká, amely a márkaerejével növeli a vendéglojalitást, a visszatérő vendégek számát. ■

Fotó: Dr. Fritz Péter

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- » Asunción Beerli- Josefa D. Martín (2004.october): A turisták jellemzői és az idegenforgalmi desztinációkról kialakított kép-kvantitatív elemzése. In: Tourism Management, Vol 25. No.5. 623-636.p.
- » Bruhn, M.(1994.): Markenpolitik, in: Diller pp. 640.
- » Halassy Emöke (1999.): Beszámoló a WTO 1998. évi krakkói konferenciájáról.
- » Horkay N (2003, Turizmus bulletin 2003/1.sz.). Turisztikai márká és márkapolitika a desztináció menedzsmentben II.
- » <http://hu.wikipedia.org/wiki/min%91s%A9g>
- » http://old.Hungarytourism.hu/bulletin/regi/99_03/forum_1.html
- » http://www.turizmus.com/cikk/index/5/10002/turizmus_hirek/17392
- » Juhász József és mtsai (1975, szerk): Magyar Értelmező Kéziszótár. Akadémia Kiadó, Budapest. 960.p
- » Keith Dinnie (2007.): Nation branding: Concepts, Issues, Practice
- » Keith Dinnie (2011.): City Branding: Theory and Cases
- » Kotler, Philip (1999.): Marketing menedzsment. Műszaki Könyvkiadó, 491.p.
- » Könyves E – Müller A.- Lázárné Fodor I.(2006.okt.26-27) Quality aspects of Rural Tourism. V. alföldi Tudományos Tájgazdálkodási Napok. Szolnoki Főiskola Műszaki és Mezőgazdasági Fakultás-Rural- and Region Development, Rural

- Turizm szekció. In:V. Alföldi Tudományos Tájgazdálkodási Napok konferencia cd kiadványában. ISBN: 9630608170. In: Debreceni Egyetem Konferencia Kiadványkötetében. 2008.
- » KSH: Jelentés a turizmus 2006. évi teljesítményéről., internetes kiadvány, 2006
- » KSH: Jelentés a turizmus 2007. évi teljesítményéről., internetes kiadvány, 2007
- » KSH: Jelentés a turizmus 2008. évi teljesítményéről., internetes kiadvány, 2008
- » KSH: Jelentés a turizmus 2009. évi teljesítményéről., internetes kiadvány, 2009
- » KSH: Jelentés a turizmus 2010. évi teljesítményéről., internetes kiadvány, 2010
- » Robert Govers (2007.): Place Branding: Gloal, Virtual and Physical Identities, Constructed, Imagined and Experienced
- » Scherhag (2000.): Profilierungsstrategien für touristische Regionen. in: Fontanari/Scherhag: Wettbewerb der Destinationen. pp. 158.p..
- » Simon Anholt (2007.): Competitive Identity: The New Brand Management for Nations, Cities and Regions
- » Simon Anholt (2009.): Places: Identity, Image and Reputation
- » Vadász J. (1993, szerk): Révai Nagy Lexikona, Babits kiadó, Szekszárd. 786.p.

Stresszkezelés

Mottó: Ne büntesd magad más hibájáért vagy ostobaságáért.

Korunk felgyorsult élettempója és az állandósult versenyhelyzet kiemelten fontossá teszi a stressz kezelést.

A tréning főbb témái:

- A stressz fiziológiája és megelőzése
- A stressz tudatos megélése
- A stressz hatásainak utókezelése

www.euromenedzser.hu/stresszkezeles

HOTEL E*STELLA **SUPERIOR

BELVÁROSI SZÁLLODÁNK KIVÁLÓ HELYSZÍN SZAKMAI TALÁLKOZÓK, TRÉNINGEK, KONFERENCIÁK MEGRENDEZÉSÉRE.

A HOTEL E*STELLÁT AJÁNLUJUK AZOK SZÁMÁRA IS, AKIK SZABADIDŐS TURISTAKÉNT LÁTOGATNAK EGERBE, HISZEN A VÁROS KULTURÁLIS LÁTNIVALÓI, A STRAND ÉS ÉLMÉNYFÜRDŐ, TOVÁBBÁ AZ USZODA PÁR PERCES SÉTÁVAL ELÉRHETŐ.

E*Stella Szálloda Hotel

★ ★ ☆

KAPCSOLAT:
3300 EGER, EGÉSZSÉGHÁZ UTCA 4.
TEL.: +36/20/32-32-999
+36/36/523-476
FAX: +36/36/523-475
E-MAIL: INFO@HOTELSTELLA.HU - WWW.HOTELSTELLA.HU

KERT Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság Central-Eastern-European Recreational Association

CITY PRESS

Szakmai partnerek
Professional partners

Együttműködő partnerek, támogatók
Cooperative partners, sponsors

Médiatámogatók
Media supporters

Ezüst fokozatú támogató
Silver grade supporter

Képzeld el... Mi megtervezzük... Megvalósítjuk!

Legyen védjegye szakértelmünk! Ha az esztétikus megjelenés fontos! Látva a megrendelői igények sokrétűségét, fontos volt számunkra, hogy nyomdai szolgáltatásaink minél szélesebb palettával álljanak ügyfeleink rendelkezésére. Hiszen akár szolgáltatót, akár kereskedéssel foglalkozik, az ügyfelekből él és hozzájuk kell eljutnia a legelsőként, a legcéltudatosabban. Cége arculata, portfóliója fontos szerepet játszik egy tender, vagy épp egy ügyfél megnyerésénél, nem mindegy, hogyan prezentálja szolgáltatásait, illetve termékeit. Ehhez nyújt segítséget cégünk, a legkorszerűbb nyomdatechnikával, precizitással, szakszerű pontossággal, gyorsasággal.

Prospektusok, **Füzetek**, Grafikai tervezések,
Kiadványszerkesztés, **Meghívók**,
UV nyomtatás, Névtáblák, Plasztik kártya nyomás,
Céges arcualattervezés, **Mappák**, Füzetek,
Nyomdai kivitelezés,
Járműdekoráció, Ponyvák, **Prospektusok**,
Világító-, megállító-, reklám táblák,
Kirákat dekorációk, **Szóróanyagok**, Dekor,
Pótlók, céges- és munkaruhák **Spiralozás**,
Kötészet, **Naptárkészítés**,
Legyen védjegye szakértelmünk! Névjegykártya,
Gravírozás, **Biztonsági nyomtatás**,
Sorszámozás, Hívszám készítés, Grafikai tervezés,
Nyomtatás, Fénymásolás...

Nyomdai szolgáltatások teljes palettája!

City Press Nyomda - 6723 Szeged, Felső-Tiszapart 31-34.
Mobil: +36 20 400 52 11 - E-mail: cpszeged@gmail.com

Best of Horgásztavak és REKREÁCIÓS PARK

- 4 db telepített tó
- HORGÁSZKLUB
- Horgászversenyek rendezésére alkalmasak

Horgásztavaink üdítő kikapcsolódást nyújtanak az egész család számára
Horgászversenyek és tóparti rendezvények otthona

KAPCSOLAT: **Tel: 06-70/373-6660**
info@egeszsegfejlesztohaz.hu
www.egeszsegfejlesztohaz.hu

Egészség és Szépség Udvára Életvezetési Központ

Szeged, Gogol u. 7. Bejelentkezés: +36-70 371-3549

HA MEGOLDÁST KERESSEL A SIKERTELEN DIVATDIÉTÁK HELYETT!

www.ujrajolvagyok.hu www.methodic.hu

FITNESS NIGHT SZEGED 2012

Időpont:
2012. október 19.

Helyszín:
Szeged

A RENDEZVÉNY
TÁMOGATÓI:

delmagyar.hu

rekreacio.eu

Napfényfürdő
Aquapolis
Szeged

PORT.hu

[INTERSPORT](http://intersport.com)

tények és vélemények
SZEGEDma.hu

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK: WWW.RECREATIONASSOCIATION.EU